

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

16/2006

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník VIII.

Vyšlo 15. 9. 2006

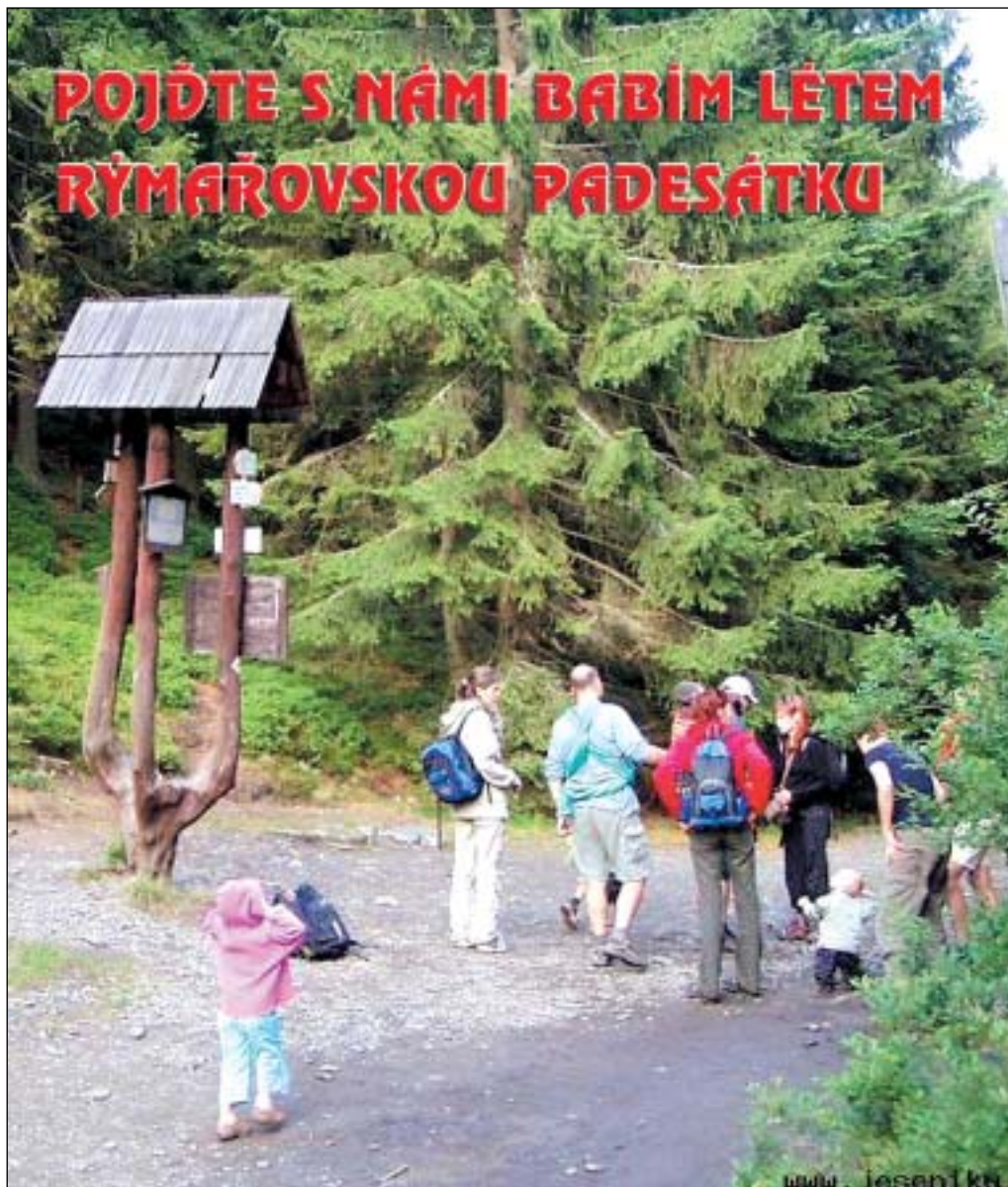
Cena 10 Kč

Stínový ministr Radko Martínek slavnostně otevřel nový bytový dům Pod Svahem

Do čtyř prvních tříd letos v Rýmařově nastoupilo sedmaosmdesát prvňáčků

Podhorská nemocnice zprovoznila v Rýmařově moderní balneologické pracoviště

Brod u Janovického zámku prověřil zdatnost účastníků předposledního závodu seriálu Jesenický šnek

Dřevařské, lesnické a myslivecké dny 2006

Oslavy lesa připomenuly jeho důležitost pro člověka

V sobotu 9. září se konaly v zahradě Hedvy za velmi pěkného počasí již patnácté Dřevoařské, lesnické a myslivecké dny. V rámci novodobé historie a obnovení dvouletého cyklu se letos sobotní slavnosti „lesa“ konaly počtvrté. Tradičně je zahájili trubáci - studenti Střední lesnické školy z Hranic na Moravě.

Dřevoařské dny uvedl starosta města Petr Klouda a předseda představenstva pořádatel firmy Katr, a. s., František Příkaský, který připomenul, že tradice slavnostního setkávání dřevorubců, lesáků a myslivců sahá až do roku 1967, kdy se konaly v zahradě Hedvy vůbec poprvé. Od tohoto roku se pořádaly pravidelně každé dva roky až do roku 1987. Revoluční období, politická situace a rozpad státních podniků, které tyto dny organizovaly, přerušily rýmařovskou tradici na celých deset let. Cílem dnů je podle vedení organizátorských firem upevnit povědomí obyvatel a návštěvníků Rýmařovska o důležitosti lesa a dalšího zpracování dřevní suroviny v tomto regionu a zdůraznit, že les je obhospodařován trvale udržitelným způsobem, a je tedy jistotou obživy pro nastávající generace. František Příkaský připomenul, že 15. výročí slaví nejen Dřevoařské, lesnické a myslivecké dny, ale také firma Katr, a. s.

O tom, že se lesáci dokáží o les postarat s opravdu pořádným fortem, se přesvědčilo i několik stovek návštěvníků, kteří zavítali do areálu zahrady Hedvy a zhlédli soutěž profesionálních dřevorubců, jichž se letos do soutěže přihlásilo deset. Změřili síly v přesnosti a hloubce řezu i v simulovaném kácení stromu či rychlosti odvětvění kmenu

motorovou pilou. Nejlépe si vedl Josef Wezdenko z Bedřichova, druhé místo si zajistil František Vitásek z Javorníku a bronzový stupínek obsadil Zdeněk Papaj z Rýmařova. Všichni tři jsou soukromí živnostníci. Soutěž organizovala firma Katr, a. s., společně se Středním odborným učilištěm lesnickým a strojírenským ve Šternberku. Ceny pro vítěze profesionálních i amatérských soutěží věnovala firma Katr, a. s. Divákům se představila i moderní lesní technika. Tak například finský stroj Timberjack řízený počítačem dokáže během okamžiku pokácet strom, odvětvit jej a nakonec ještě nařeže kmen na požadovanou délku. Inu i lidský fortel se občas musí sklonit před modernizací. Diváci zhlédli i ukázky další techniky, která je při práci

v lese nepostradatelná.

O soutěžní zápolení nepřišli ani amatérští dřevorubci. Kdo měl zájem, mohl vyzkoušet, jaké to je pořezat poleno rámovou pilou na čas, bylo vidět, kdo umí sekeru zatnout do stejného místa třikrát po sobě s milimetrovou přesností nebo kdo hodí nejdále

pořádně velkým polenem.

Návštěvníci Dřevoařských, lesnických a mysliveckých dnů si po celý den užívali bohatého programu složeného z rozličných žánrů muziky a tance.

Na koních nebo se vydováděly na obřích nafukovacích atrakcích. Velké uznání sklídili také kynologové, sokolníci, členové Českého červeného kříže a mistr světa v ovládnání honáckého biče Láda Štín.

Ve Středisku volného času jsou do 15. září k vidění ukázky loveckých trofejí a výtvarné práce dětí, které se zapojily do výtvarné soutěže Strom - tráva - voda. Ceny jejím vítězům předával v sobotu místostarosta Jaroslav Kala společně s ředitelkou Střediska volného času Rýmařov Marcelou Pavlovou.

Sobotní Dřevoařské, lesnické a myslivecké dny se vydařily zcela jistě ke spokojenosti pořadatelů, ale i diváků. Zasloužené patří díky všem firmám a organizacím, které se na bezchybném průběhu 15. ročníku „svátků lesa“ podílely organizačně či sponzorsky: Katr, a. s., Stará Ves, Spojené lesy, s. r. o., Středisko volného času Rýmařov, Myslivecké sdružení Rýmařov, Rodinné domky Rýmařov, s. r. o., Karde, s. r. o., Kasard a pan Ivan Sigmund. JiKo

Lákadlem byl bezpochyby bubnický orchestr Jumping Drums z Bruntálu, cimbálová muzika Hradišťan z Uherského Hradiště, folková skupina Veselá Bída ze Vsetína nebo domácí vokální skupina Variace, dechová hudba Podolanka či večerní rock'n'rollová zábava s kapelou Rotor.

Součástí slavnosti byl také bohatý doprovodný program a jarmark dobových řemesel. Lidoví řemeslníci na něm předváděli svou zručnost. Řezbář Jiří Halouzka, zapsaný třemi díly do české knihy Guinnessových rekordů, předvedl ukázky řezbářské práce, jiní tvůrci zase paličkovali, tkali příze nebo vyráběli ozdůbky a okrasné předměty. Manželé Beránkové ze Stránského přivezli pro potěšení hlavně těch nejmenších malou vesnicou farmu - kozu s kůzlaty a ovečku s jehňaty, děti, které měly pro strach uděláno, se pro-

Fota: Jakub Vala

Aktuálně z města

Radní schválili přidělení deseti bytů v novém domě Pod Svahem

V pondělí 21. srpna se uskutečnilo zasedání Rady města Rýmařova, na kterém bylo přijato celkem sto jedenáct usnesení, z nichž jedenadvacet mělo charakter doporučení pro jednání zastupitelstva města. Většinu usnesení tvořily záležitosti majetkové a bytové. Radní vzali na vědomí zprávu o hospodaření

společnosti Teplo Rýmařov, s. r. o., za období leden až červen 2006 a dále zprávy o výsledku hospodaření Bytermu Rýmařov, p. o., za 1. pololetí roku 2006.

Rada města schválila přidělení deseti malometrážních bytů v nově vybudovaném obytném domě na ulici Pod Svahem (bývalá vy-

hořelá ubytovna) žadatelům podle bytového pořadníku, kteří splňují podmínky přidělení bytů pro příjmově vymezené osoby.

Rada města jmenovala Věru Strakovou do funkce ředitelky příspěvkové organizace Mateřská škola Rýmařov na Revoluční ulici 30. *JiKo*

Významná návštěva

Ministr se vyjádřil pochvalně o práci domácí stavební firmy

Na pozvání místostarosty Jaroslava Kaly navštívil v pondělí 21. srpna Rýmařov ministr pro místní rozvoj Radko Martínek. V krátkém rozhovoru s vedením města a starostou Dolní Moravice Ladislavem Velebným na rýmařovské radnici vyslechl z úst starosty Petra Kloudy informace o současném dění ve městě, o míře nezaměstnanosti, stavu legislativy a počtu úředníků pověřené obce Rýmařov.

Padla i zmínka o dotačních titulech, kterých může město využívat v případě, že bude mít kvalitně připraveny projekty k čerpání dotací. Starosta Petr Klouda ujistil ministra, že nevidí problém v připravenosti projektů, které město zvládá velmi dobře, ale v nedostatku vlastních financí na spoluúčast na těchto projektech. Polovina financí, které město získá na daních, totiž pohlty výdaje takzvané mandatorní povahy - opravy a údržby komunikací, školky, školy, sociální dávky

a jiné. Zbytek rozpočtu podle starosty pak nestačí ke spolufinancování všech projektů, které by město chtělo zrealizovat.

Po krátké debatě na radnici se ministr vypravil k nově vybudovanému domu na ulici Pod Svahem, kde nejdříve slavnostně přestříhl pásku a potom si prohlédl jednotlivé malometrážní byty, vybudované s pomocí dotace ministerstva pro místní rozvoj. Při obhlídce nešetřil chválou na adresu domácí firmy Rodinné domy Rýmařov, spol. s r. o., která vyhrála výběrové řízení na dodavatele stavby a nový dům postavila v poměrně krátkém časovém údobí na místě dřívější ubytovny, kterou před dvěma lety pohltily plameny, takže téměř do základů vyhořela. Nový obytný dům mohl být postaven díky programu na podporu výstavby nájemních bytů, vyhlášenému ministerstvem pro místní rozvoj. Celkové investiční náklady dosáhly částky 13 milionů korun, z čehož 4 miliony 700 tisíc činila dota-

ce z ministerstva. Jak bylo uveřejněno již dříve, byty jsou určeny příjmově vymezeným osobám a jejich přidělování se děje na základě bytového pořadníku.

Ministr zamířil také na prohlídku nově budovaného umělého kluziště, na jehož realizaci získalo město rovněž dotaci z ministerstva pro místní rozvoj. Školní ulice v Janovicích, jejíž rekonstrukce se právě dokončuje, byla další ministrovou zastávkou. Větší část investic na tuto poměr-

ně nákladnou stavbu plynula z Evropské unie. V Janovicích si ministr Martínek prohlédl také chátrající zámek, který má v současné době na starost ministerstvo kultury a jehož další osud není prozatím jistý, i když je veden jako historická památka.

Vzhledem k časové vytíženosti se musel ministr Martínek vrátit odpoledne do Prahy, a tak svou krátkou návštěvu ukončil v Dolní Moravici a obědem v hotelu Avalanche. *JiKo*

Odbory MěÚ informují

Finanční odbor

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY POPLATEK ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Splatnost 2. splátky místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je

30. 9. 2006

(platí pro občany, kteří si určili 2 splátky ročně).

Složenkou jsou rozesílány také poplatníkům, kteří svoji **poplatkovou povinnost za rok 2006 dosud nesplnili** (platí pro občany, kteří si určili 1 splátku ročně, splatnou do 31. 3. 2006) **nebo mají nedoplatky z předchozích let. Tyto poplatníky žádáme, aby dlužné poplatky neprodleně uhradili - nejpozději do 30. 9. 2006.**

Pokud nebudou poplatky uhrazeny do výše uvedeného termínu, budou **vymáhány exekucí** dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů a k poplatku budou připočteny exekuční náklady.

Žádáme poplatníky, aby **dodržovali** při úhradě

poplatku bankovním převodem **variabilní symbol pro každou osobu zvlášť**. Často se vyskytují případy nesprávné úhrady poplatku za celou rodinu jednou částkou pod jedním variabilním symbolem.

Také upozorňujeme poplatníky na ustanovení platné obecně závazné vyhlášky č. 8/2003 města Rýmařova:

- poplatník je povinen oznámit **do 30 dnů změny rozhodné pro vznik, změnu nebo zánik poplatkové povinnosti, tzn.:**

a) získání trvalého pobytu v obci;

b) narození dítěte;

c) změnu trvalého pobytu v rámci obce;

d) odhlášení trvalého pobytu z obce;

e) úmrtí rodinného příslušníka;

f) zánik slevy pro studující osoby ubytované mimo Rýmařov;

g) zánik osvobození pro osoby ve výkonu trestu;

h) zánik slevy pro osoby, které se 2 a více po sobě jdoucí kalendářní měsíce nezdržují na území města).

V případě, že došlo ke ztrátě složenkou, obraťte se telefonicky na č. **554 254 156** nebo osobně na finanční odbor MěÚ Rýmařov, náměstí Míru 1, 2. patro, č. dveří 301, na p. Kopečkovou.

*Ing. Martin Ondra,
vedoucí finančního odboru*

Zdravotnictví

Podhorská nemocnice otevřela nové balneologické pracoviště

Rýmařovské pracoviště Podhorské nemocnice otevřelo nový balneologický provoz. Oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny tak může nyní poskytovat celé spektrum rehabilitačních služeb a nabídnout pacientům kom-

plexní péči.

„Náklady na vybudování balneologického provozu dosáhly téměř dvou milionů korun. Stavební úpravy si vyžádaly 1,3 milionu korun a vybavení zdravotnickou technikou stálo asi šest set tisíc

korun,“ upřesnil ekonomický náměstek ředitele Podhorské nemocnice Ing. Roman Gavanda. Nově vybudované balneologické pracoviště nabízí podvodní masáže, dále také minerální, přísadové a CO₂ koupele, perličkové koupele, vířivé končetinové koupele, Kneippovy šlapací koupele či lymfatickou hydromasáž. Pacienti totiž mají k dispozici tři nové velké vany - perličkovou a dvě podvodní, kde mohou podstoupit celotělové koupele, dále má oddělení také dvě malé vířivé vany pro rehabilitaci horních a dolních končetin.

„Balneologické pracoviště nebylo nikdy součástí lůžkového oddělení na pracovišti v Rýmařově, je to proto pro nás zcela zásadní změna k lepšímu. Pacientům nyní můžeme nabídnout prakticky všechny formy rehabilitace,“ uvedl primář oddělení rehabili-

tační a fyzikální medicíny Podhorské nemocnice MUDr. Arnold Pavlík. Očekává, že s otevřením vodoléčby se také zvýší počet pacientů. „Počítám, že by se jejich nárůst mohl pohybovat kolem pětadvaceti procent,“ řekl primář s tím, že to budou pacienti nejen z Rýmařova, ale také z Bruntálu a okolí.

Oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny má lůžkovou i ambulanci část. Kromě vodoléčby mohou pacienti po úrazech, operacích, s vrozenými vadami či jinými onemocněními využít moderně vybavené fitcentrum, elektroléčbu, laseroterapii či CO₂, injekční terapii. Školení fyzioterapeuti provádějí všechny druhy masáží - reflexní, klasické či čínské, lékaři potom také akupunkturu a akupresuru.

Simona Součková,
tisková mluvčí

Nemocnice nakoupila nové počítače za více než dva miliony korun

Podhorská nemocnice nakoupila výpočetní techniku za 2,3 milionu korun. Nové počítače, kterými vybavila 98 pracovišť, umožní zavést novou datovou síť. Ta zajistí lepší podmínky pro práci zaměstnanců a posune nemocnici na poli informačních technologií mezi zařízení, kde funguje moderní informační systém.

„Nový hardware umožnil obměnu zastaralé techniky a zároveň doplnil vybavením potřebný počet pracovišť. Nakoupili jsme také nová

serverová centra a propojili obě pracoviště nemocnice v Bruntále a Rýmařově datovou sítí. Součástí nákupu bylo i potřebné softwarové vybavení,“ upřesnil ekonomický náměstek ředitele Podhorské nemocnice Ing. Roman Gavanda. Nemocnice současně zavádí i nový moderní intranetový portál pro týmovou spolupráci pracovníků nemocnice. „Zaměstnanci budou mít pružnější přístup k informacím potřebným pro kvalitní a přehledný chod nemoc-

nice. Na tomto portále budou publikovány informace k řízení kvality péče o pacienta, k akreditaci nemocnice, k běžnému chodu oddělení i ekonomické informace,“ upřesnil ekonomický náměstek.

Díky nové výpočetní technice bude Podhorská nemocnice poskytovat péči pacientům regionu na vysoké úrovni v souladu s moderními trendy.

Simona Součková, tisková mluvčí

Školství

Po dvou měsících se žáci opět vrátili do školních lavic

Po sladkém dvouměsíčním nicnedělání nastaly školákům opět povinnosti. Brány škol se znovu otevřely v pondělí 4. září a dětem se tak proti jiným začátkům školního roku letní prázdniny prodloužily o celé tři dny.

Největší zážitky si z prvního dne ve škole odnášeli asi nejmenší ško-

láčci, kteří zamířili do **Základní školy Rýmařov** vůbec poprvé, v doprovodu svých rodičů. Čtyři první třídy bude navštěvovat celkem sedmaosmdesát prvňáků, které na slavnostním zahájení školního roku přivítali v tělocvičně školy na Národní ulici zástupci města, školské rady a vedení školy.

Ředitel školy Mgr. Miloslav Horký popřál dětem, rodičům i všem kantorům úspěšný, klidný a šťastný školní rok. Na otázku, zda se prvňáci těšili do školy, zaznělo burácivé jóóó. „Přeji vám, aby vám radost vydržela po celý školní rok, abyste se těšili do školy každý den,“ řekl na adresu malých školáků ředitel. Rodiče pak ujistil, že škola vykoná vše pro to, aby společně s pedagogy zvládli všechny náročné úkoly, které děti v první třídě před sebou mají. Starosta města Ing. Petr Klouda popřál prvňáčkům, aby se jim ve škole líbilo a byli úspěšní. Radost z dětí a shovívavost pak popřál starosta rodičům a pedagogům.

Základní škola Rýmařov přistoupí k novému rámcovému vzdělávacímu programu v příštím školním roce, nicméně již několik let se na

něj kantoři pečlivě připravují, ať již formou školení nebo získáváním zkušeností na jiných školách v České republice, případně s pomocí školících odborníků, které si škola zve na přednášky. „Radu těchto poznatků uvádíme již do praxe nyní, hlavně co se týká efektivních metod, přístupu k žákům a spolupráce s rodiči. Letos zahájíme výuku druhého cizího jazyka od 7. ročníku. V příštím roce začneme učit podle nově vytvořeného školního vzdělávacího programu v prvních a šestých ročnících, ostatní ročníky budou takzvané dobíhat podle stávajících metod výuky,“ upřesnil ředitel školy Miloslav Horký, který dále poznamenal, že dotvoření nové metody výuky bude pro školu stěžejním úkolem a v současnosti se dokončují přípravy tak, aby od příš-

tího školního roku mohl být nový vzdělávací program zahájen bez nejmenších problémů. „Připraven je speciální tým garantů za jednotlivé vzdělávací oblasti, kde budou pracovat koordinátoři tvorby školního vzdělávacího programu. Cílem programu přitom nebude jen předávat hromadu vědomostí a informací, ale hlavně poskytnout žákům prostor pro rozvoj jejich osobnosti,“ doplnil Miloslav Horký.

Škola je velmi dobře vybavena, co se týká personálního obsazení a aprobace učitelů, což potvrdila i nedávná návštěva školní inspekce. Stejně jako každá škola v republice i Základní škola Rýmařov se potýká s nedostatkem aprobovaných kantorů na výuku cizích jazyků.

Žáky čeká v letošním roce celá řada naukových a sportovních soutěží, včetně tří větších projektů. Celkem by se mělo jednat o jedenadvacet akcí na prvním stupni a přibližně stejný počet na druhém stupni.

V období letních prázdnin, kdy si většina dětí užívala zaslouženého volna, vedení školy přistoupilo k nezbytným opravám, jejichž náklady dosáhly zhruba dvou milionů korun. „Ve školní budově na Národní ulici (pod kostelem) se vyměňovaly vodovodní rozvody a celou rekonstrukcí prošla také střecha. V budově na ulici 1. máje byla kompletně zrekonstruována sociální zařízení včetně obkladů, dlažeb a zařizovacích předmětů. Dále se prováděla rekonstrukce podlahy ve školní jídelně z důvodu zateklé vody. Dvě učebny si vyžádaly nové osvětlení, z toho jedna v budově na Jelínkové ulici. Z důvodu silné sněhové vrstvy poklesla střešní konstrukce na hlavní školní budově na ulici 1. máje 32, muselo se tedy přistoupit k jejímu zpětnému vyzdvížení a vyztužení. Další investici si vyžádalo vybudování nové učebny chemie a fyziky a pak drobnější opravy poničených stříšek, které nevydržely nápor silné sněhové vrstvy,“ upřesnil ředitel školy Miloslav Horký vynaložené investice pro-

váděné o letošních prázdninách.

Do prvních tříd základních škol nastoupilo v kraji celkem 11,5 tisíce žáků, na středních školách začalo studovat 17,5 tisíce dětí. V Moravskoslezském kraji je přitom 156 středních škol a kraj samotný je zřizovatelem 107 z nich. Čtyřiačtyřicet středních škol je soukromých, tři církevní a je zde i jedno obecní gymnázium. V kraji dále funguje 474 základních škol, většinu z nich spravují obce, kraj má pouze bývalé školy speciální a pro handicapované děti (dnes všechny již s názvem základní).

Na středních školách v kraji studuje od pondělka 4. září více než 68 000 žáků (vloni to bylo asi o 500 studentů více), z toho do prvních ročníků všech typů denního studia (tedy i na víceletá gymnázia) nastoupilo téměř 17,5 tisíce

žáků. Přitom už v prvním kole přijímaček se na jaře na střední školy včetně učebních oborů dostalo 16 293 žáků, následně probíhala i další kola přijímacího řízení a ještě jsou volné kapacity s možností umístit dítě v září především v oborech nematuritních.

„Kraj nabídl na svých středních školách asi tři desítky nových oborů především v souladu s poptávkou a s potřebami trhu práce,“ upřesnila náměstkyně hejtmanky Jaroslava Wenigerová. Jedním z nově vzniklých oborů je obor Hutník na Střední škole Rýmařov, který vznikl ve spolupráci s akciovou společností

Al Invest Břidličná.

Ze základních škol spravuje kraj pouze speciální a pro děti s handicapem. Jednou z nich je i **Základní škola na Školním náměstí v Rýmařově**. Do nového školního roku 2006 - 2007 sem nastoupilo celkem pět dětí do různých ročníků a celkem se v ní bude učit jedenapadesát žáků. Vyučování probíhá v šesti třídách, v nichž jsou dislokovány 1. až 9. ročníky. Škola je velmi dobře vybavena pro výuku mentálně postižených dětí a dětí s kombinovanými vadami. Ve třídách se učí integrovaní žáci, jejichž výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů, které vycházejí z osnov pomocné školy. Do správy Moravskoslezského kraje patří také dvě ze tří středních škol v Rýmařově.

Gymnázium Rýmařov letos za-

nových školních vzdělávacích plánů (u ostatních škol se k této inovaci přistoupí až v příštím roce). Jedná se zejména o rozšíření výuky cizích jazyků (druhý cizí jazyk od sekundy). Ve vyšších ročnících je z rozhodnutí ministerstva školství navýšen počet vyučovacích hodin na třiatřicet (o dvě hodiny týdně). Škola rozšířila hodiny v předmětech informatika, jazyk český, matematika a zásady společenských věd. Na rýmařovském gymnáziu začne na jaře fungovat také komunitní centrum, které bylo dostavěno a zkolaudováno, je potřeba je ještě vybavit.

V rámci slavnostního zahájení školního roku na **Střední škole Rýmařov** byli v pondělí 4. září do sálu základní umělecké školy pozváni žáci všech prvních ročníků. Přivítala je ředitelka školy Ing. Soňa Kovářiková, ale také hosté - starosta města Ing. Petr Klouda, místostarosta města Ing. Jaroslav Kala, vedoucí odboru školství Bc. Leona Pleská a rovněž Ing. Monika Kohoutková, personální ředitelka firmy Al Invest Břidličná, a. s., s níž začala škola úzce spolupracovat, především vytvořením nového učebního oboru Hutník.

Na Střední škole v Rýmařově se uskutečnilo přijímací řízení v pěti kolech a ukončeno bylo 31. srpna 2006. Do prvních ročníků jednotlivých oborů bylo přijato celkem sedmadvadesát žáků. Ve čtyřletém oboru s maturitou Hotelnictví a turismus bude studovat 29 žáků. Oboru Opravář zemědělských strojů se bude učit 27 žáků, oboru Kuchař-číšník pro pohostinství se bude učit 30 žáků a o nově vzniklý obor Hutník mělo zájem 11 žáků (přitom povolenná kapacita Moravskoslezským krajem je v prvním ročníku 12 žáků). V letošním školním roce 2006/2007 nemá škola první ročníky oboru Kuchařské práce a Opravářské práce. V těchto oborech již neprovádí nábor, dobíhají pouze vyšší ročníky (II. a III.).

Připravili JiKo a Šárka Swiderová, tisková mluvčí MSK

Kdy se budou děti učit a kdy budou odpočívat?

Období školního vyučování:

1. pololetí: 4. 9. 2006 - 31. 1. 2007
2. pololetí: končí v pátek 29. 6. 2007
čtvrtek 26. října a pátek 27. října budou zahájeny v sobotu 23. prosince a skončí v úterý 2. ledna 2007; vyučování začne 3. ledna 2007

Podzimní prázdniny:

Vánoční prázdniny:

Jednodenní pololetní prázdniny:

pátek 2. února 2007

Jarní prázdniny:

Velikonoční prázdniny:

Hlavní prázdniny:

Zápis do 1. ročníků ZŠ:

5. - 11. března 2007

čtvrtek 5. a pátek 6. dubna 2007
od pondělí 2. července do pátku 31. srpna 2007

pátek 9. února a v sobotu 10. února 2007

Gymnazisté navštívili litevský Alytus

Celkem týden strávili studenti rýmařovského gymnázia se svými pedagogy v litevském městě Alytus. Cílem tohoto setkání bylo získat nové přátele, povědět si něco o škodlivosti drog a seznámit se vzájemně s kulturami našich národů.

Ubytování bylo zajištěno přímo v litevských rodinách, takže jsme si procvičili slovní zásobu angličtiny, ruštiny, češtiny a v posled-

ních dnech i litevštiny (např. aču znamená děkuji).

Hned první den po našem příjezdu jsme se zúčastnili večera s názvem UMĚLCI PROTI DROGÁM, na kterém vystoupili nejtalentovanější zpěváci, ale i hudebníci z řad litevských dětí. Čeští účastníci se ovšem nenechali zahanbit, a tak litevští přátelé měli možnost zhlédnout výborné taneční vystoupení Michala Zetáka, Lukáše Vepřeka

a Lucky Laštůvkové. O fotografu Jindřichu Štreitovi nás v angličtině informovali Jaroslav Slavičinský a Marek Čermák.

Program dalších dní byl vesměs poznávací. Organizátoři nás provedli po nejkrásnějších místech Litvy. Prošli jsme celou budovu litevského parlamentu, v jejíž zrcadlové místnosti nás přivítal E. Vareikis a odpovídal na naše otázky. Viděli jsme kostely (většinou zasvěcené patronovi Litvy sv. Kazimírovi). Komunistickou minulost Litvy připomíná Grúto Park (podél celé téměř 2 km trasy jsou vystaveny monumenty nejvlivnějších komunistických funkcionářů). Navštívili jsme i starou část hlavního města Vilnius, bývalé hlavní město Kaunas a památné místo Litvy, obdobu našeho Řípu, které se jmenuje Kernave a je chráněno organizací UNESCO.

Poslední den, těsně před naším odjezdem, byla uspořádána závěrečná konference. Na ní jsme si sdělili své dojmy, viděli divadelní před-

stavení, Radek Ocelák a Armias (Litevec) zahráli společně hit od Nirvany a na závěr celá naše výprava zazpívala oblíbenou studentskou píseň Otec Abrahám a studentskou hymnu Gaudeamus Igitur.

Ještě by bylo dobré zmínit, že celou akci zorganizovala Mgr. Jaroslava Slavičinská. O zdraví naší i litevské skupiny se svědomitě staral bývalý student rýmařovského gymnázia MUDr. Ondřej Servus. Další možnosti spolupráce v oblasti umělecké činnosti nalezl ředitel rýmařovské ZUŠ Mgr. Jiří Taufer, Ph.D., a učitelka hudby Andrea Servusová. Jako jazykové konzultantky pro angličtinu se projektu zúčastnily Ing. Albína Fesyuková a Mgr. Marcela Tauferová. Naše skupina by se nemohla zúčastnit bez příspěví sponzorů, jimiž byli: PÁTÁ STAVEBNÍ, a. s., Autoprodejna Petr Lašák, Sdružení podnikatelů MOBISS, Městský úřad Rýmařov. Srdečně jim děkujeme. *Marek Čermák*

Foto: archiv ZUŠ Rýmařov

Střední škola slaví !

Pro Střední školu Rýmařov je významný rok 1896, který znamenal začátek práce se žáky, kteří se rozhodli vzdělávat v oblasti zemědělství. Bylo to zahájení školní výuky pro učně a učnice. S postupným rozšiřováním učebních oborů, modernizováním výuky teorie i praxe a v poslední době zřízením také jedné maturitní třídy měnily se názvy školy - od učiliště až po dnešní podobu.

Máme tedy důvod slavit!

Dne **27. 10. 2006 v 16 hodin** zveme všechny absolventy Učňovské školy zemědělské, Zemědělského odborného učiliště, Středního odborného učiliště a Odborného učiliště v Rýmařově k prohlídce školy, dílen a internátu. Můžete si zavzpomínat na školní léta, setkat se s bývalými mistry, učiteli a spolužáky.

Od 18 hodin se pro bývalé žáky učiliště koná společenský večer ve Středisku volného času, kam **od 20 hodin** srdečně zveme

všechny spoluobčany města. Je zde zajištěno bohaté a vynikající občerstvení, které pro vás s šikovností sobě vlastní připraví naši učitelé odborného výcviku spolu s žáky oboru Kuchař-číšník pro pohostinství, k tanci zahraje skupina Alternativa.

Vážení přátelé, přijďte se podívat, jaký kus cesty škola urazila, jakými změnami prošla.

Přijďte se pobavit, rádi vás přivítáme.

Pracovníci Střední školy Rýmařov

Zahájení školního roku na Primě

Místostarosta města Rýmařova Jaroslav Kala a členka zastupitelstva Květa Sicová přivítali 4. září v sále základní umělecké školy 40 nových studentů prvních ročníků Soukromé střední odborné školy Prima, kteří nastoupili do studijních oborů Veřejnosprávní činnost (18) a Management a turismus (22). Noví studenti a jejich rodiče přijeli také letos ze všech moravských krajů. Kromě Rýmařova, Břidličné, Bruntálu či Krnova také z Jeseníku, Olomoucka, Šumperska, Přerova, Zábřehu a dalších míst.

V novém školním roce nastoupili na školu také dva noví učitelé s plnou kvalifikací. Studenti školy mají k dispozici školní prodejnu, školní autobus, mohou pracovat ve školním klubu a studentské radě a někteří jsou členy školské rady, která ve škole pracu-

je již řadu let.

V mimoškolní činnosti je čeká zajímavá práce například ve školní knihovně, školním časopise Prima, rozhlasovém studiu, fotokroužku, literárním klubu, klubu mladých výtvarníků, ve sportovních hrách a dalších aktivitách. Dívky se mohou stát mažoretkami. Škola počítá i se zapojením do většiny soutěží vyhlašovaných MŠMT a také bude pokračovat ve spolupráci se zahraničními partnery, s nimiž navázaly partnerství škola nebo město.

Vyvrcholením budou koncem školního roku tematické zájezdy do zahraničí. Během letošních prázdnin až do poloviny září pracuje 16 studentů školy na brigádě v Řecku a jsou velmi dobře hodnoceni, další studenti pracovali v Anglii, Itálii, ve Skotsku a dalších státech a škola připravuje

s těmito studenty besedu o výměně zkušeností.

Praxi budou studenti oboru Management a turismus vykonávat v prostorách školní cestovní agentury a studentského informačního centra na Národní ulici (bývalý hotel Koruna), která nabízí řadu

služeb pro občany Rýmařova.

Přes prázdniny ve škole pracovala také řada řemeslníků. Na Domově mládeže se opravil komín a střecha. Byly nově vybaveny některé kabinety a učebny.

*Miloslav Nehera,
SSOŠ Prima Rýmařov*

Foto: archiv SSOŠ Prima

Nový školní rok v ZUŠ zní rytmem afrických bubínků

Stejně jako základní a střední školy zahájila nový školní rok i Základní umělecká škola Rýmařov. Letos poprvé uspořádala v prvním poprázdňinovém týdnu velkou náborovou akci, na níž se představily všechny tři obory ZUŠ.

V úterý 5. září se v sále ZUŠ na Divadelní ulici konal koncert několika hudebních nástrojů spojený s prezentací divadelníků. Žáci základní školy, kteří tvořili publikum, se po vystoupení odebrali

na náměstí Míru, kde pro ně výtvarníci připravili několik stánků, ve kterých si děti mohly vyzkoušet různé výtvarné techniky nebo třeba pozorovat při práci uměleckého kováře. Smyslem této akce bylo ukázat rýmařovským dětem, co vše se mohou na umělecké škole naučit a čím mohou obohatit svůj volný čas.

Ve čtvrtek 7. září se základní umělecká škola představila znovu, a to při vernisáži výstavy Baroko v městské knihovně.

Výstava v galerijním vestibulu představuje reprezentativní výběr z velkého celoškolského projektu o barokním umění a životním stylu, kterou ZUŠ upořádala v loňském roce. Výsledkem projektu byl festival Baroko, který v červnu oživil prostory albrechtického kostela sv. Trojice. Na čtvrteční vernisáži se kromě prací výtvarníků představila ukázkou ze hry *Život je sen* Pedra Calderóna de la Barcy i trojice mladých herců navštěvujících li-

terárně-dramatický obor ZUŠ. Rýmařovská umělecká škola letos na předchozí celoškolské projekty opět naváže. Hlavním tématem však nebude velký umělecký sloh, jako tomu bylo v případě tří předešlých projektů (gotika, renesance, baroko). Výlet v čase tentokrát nahradí výlet na jiný kontinent - žáci ZUŠ se podívají Afriky. Letošní projekt se tedy poneše v duchu africké kultury a africké inspirace v hudbě, divadle a výtvarném umění. ZN

**Základní umělecká škola Rýmařov oznamuje, že
pobočka školy v Břidličně
je od letošního školního roku přestěhována do budovy bývalé ZŠ na Školní ulici**

Základní umělecká škola spustila své internetové stránky

Na adrese www.zusrymarov.org lze od začátku září nalézt zbrusu nové internetové stránky, které obsahují vše, co se týká rýmařovské základní umělecké školy. Lze zde nalézt informace o učitelích, o výuce, o školním, stejně jako o koncertech, výstavách a vystoupeních, jež naše škola pořádá. Významnou část stránek představuje „Diskusní fórum“, v němž lze diskutovat o čemkoli, co souvisí s děním ve škole.

Díky rubrice „Napište nám“ lze například

poslat do školy omluvenku dítěte. Je možné si stáhnout přihlášku, vyplnit ji na počítači a vytisknoutou přinést do školy. Ve „Fotogalerii“ jsou již nyní fotografie z některých předešlých akcí školy, postupem času jich bude pochopitelně přibývat. Jsou zde kontakty na ředitelství, kancelář i učitele. Najdete tu i anonce na chystané akce.

Škola si od těchto stránek slibuje nejenom větší informovanost dětí a rodičů, ale i výrazné zlepšení chodu školy a zvyšování kvality

výuky. Zvláště ve zmiňovaném diskusním fóru je možné prezentovat jakýkoli názor, odpovíme na jakoukoli otázku. Díky účinné metodě bude možné zcela jednoduše filtrovat nevhodné příspěvky (názory podporující fašismus, drogy, neslušné výroky a podobně). Jistě lze předpokládat, že rýmařovské děti i jejich rodiče tuto moderní formu komunikace a poskytování informací přivítají a že ji budou s chutí a hojně využívat.

Dr. Jiří Taufer, ředitel ZUŠ Rýmařov

**Základní umělecká škola Rýmařov
zve**

na koncert

Karla Plíhala

**ve čtvrtek 21. září
v 19 hodin**

v koncertním sále na Divadelní ulici

Sponzorem koncertu je RD Rýmařov

Zpravodajství města Břidličné

Vysoké vyznamenání pedagoga z Břidličné

V závěru uplynulého školního roku, dne 27. června, byl vyznamenán nejvyšším vyznamenáním Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pedagog Základní školy v Břidličné Mgr. Antonín Zaďa Zavadiľ. Ministryně školství jej vyznamenala 1. stupněm uznání ministerstva školství za celoživotní pedagogickou práci, za patnáctileté přesluhování na škole nad jeho aktivní práci v učitelském oboru a za nevídaných 60 let práce pro děti na letních dět-

ských táborech. Učitel ze školy v Břidličné ve svém závěrečném vystoupení poznamenal, že toto vysoké ocenění přebírá nejen pro sebe, ale i pro svou školu v Břidličné. Jeho slova byla odměněna potleskem všech přítomných. O vyznamenání pedagoga školy informoval ředitelku Mgr. Ivanu Václavíkovou, jakož i všechny pedagogy, jeho kolega Ing. Miroslav Glacner na závěrečném zasedání sboru.

Radoslav Měřinský

Vyznamenaný emeritní promováný pedagog Mgr. Antonín Zaďa Zavadiľ

Chválíme vedení Základní školy v Břidličné

Zahajování celotáborové olympiády vztyčováním olympijské vlajky

Již 15 let podporuje vedení Základní školy v Břidličné letní činnost svých žáků. I během letošních hlavních prázdnin bylo umožněno téměř 80 dětem trávit část svých letních prázdnin na překrásném letním táboře na jižní Moravě. Základní škola v Břidličné je snad jedinou základní školou v naší vlasti, která se takto stará o letní činnost svých žáků. Je třeba velmi pochválit ředitelku školy Mgr. Ivanu Václavíkovou i jejího zástupce pana Richarda Soldána za příkladnou péči o své žáky i v době prázdnin. Při samotné kontrole vedením školy přímo na táboře byla vyslovena jen slova chvály na program, zdravotní zajištění a kvalitní stravování dětí. Samotní táborníci svůj upřímný dík za možnost pobytu na táboře vyjádřili po svém: „Na tábor Littner přijedeme i v roce 2007.“ Na otázku, čím je tábor Littner tak přitažlivý, je odpověď zcela jednoduchá. Hlavním organizátorem táborového života je nejdéle pracující vedoucí letních táborů v naší republice Mgr. Antonín Zaďa Zavadiľ.

Radoslav Měřinský

Vítězové olympiády na stupních vítězů

Seriál

Nebojte se první pomoci (16. část)

(Informace Místní skupiny Českého Červeného kříže Rýmařov)

Stavy potenciálního ohrožení života

Úrazy páteře a míchy

Mícha je uložena v páteřním kanálu. Lze si ji představit jako svazek tenoučkových kabelů. Při jejich přerušení dojde ke ztrátě citlivosti a hybnosti. Při otřesu nebo stlačení míchy je tento stav zvrátelný, při skutečném přerušení je trvalý. Modelově si lze představit přetrhání drobných vodičů v kabelu, jehož zevní izolace není porušena.

Příčiny

- pády z výšky (skoky do mělké vody);
- dopravní nehody - nebezpečný je stříhový mechanismus při chybění opěrek hlavy;
- sportovní úrazy - sjezdové lyžování, jezdeckví, hokej (nárazy na hrazení);
- kriminální úrazy - karatistické údery a kopy.

Příznaky

- vyklenutí (hrb) v místě zranění;
- bolest v příslušné partii páteře;
- brnění dolních končetin, při postižení krční páteře všech končetin;
- ztráta citlivosti a hybnosti končetin signalizuje závažné postižení.

Čím je postižený ohrožen?

Trvalým ochrnutím v důsledku poranění míchy. Se zlomeninami obratlů si chirurgové dokážou poradit.

Postup první pomoci

Zachovat klid a přemýšlet, nejvíce škod lze totiž způsobit zbrklým počínáním. Ochrnutí páteře může způsobit osudový pohyb zlomeného obratle. Není-li to nezbytně nutné z důvodu ošetření přidružených vážných zranění, necháme postiženého v původní poloze a stejně jako u šoku bráníme tepelným ztrátám.

Rizikovou činností je vyprošťování z vraků aut, není-li zraněný bezprostředně ohrožen na životě, přenecháme tuto činnost odborníkům.

Krční páteř - při podezření na poranění je nutno zabránit pohybům v předozadním i bočním směru. Při manipulaci s poraněným se uplatní kolejničový hmat. Hlava je položena na předloktí obou rukou.

Hrudní páteř - při podezření na poranění je podmínkou přenášení raněného účast více osob, optimálně čtyř. Na každé straně těla stojí dvě

osoby, které pod něj podsunou předloktí a paže. První v krajině šíje, druhý v krajině lopatek, třetí v bederní krajině, čtvrtý pod křížovou kostí. Zvednutí i položení provádějí současně.

Čeho chceme docílit?

Zabránit druhotnému poškození míchy, minimalizovat následky u stavů, kde k němu již došlo.

V příručkách první pomoci se doporučuje fixace hlavy obložení pytlíky s pískem a přenášení zraněného na rovných tvrdých nosítkách (např. dveřích). Ani jedno, ani druhé zpravidla nebyvá na místě úrazu k dispozici. Laický transport je nutno důrazně odmítnout. Záchrané týmy disponují límcí, jímž lze dokonale fixovat krční páteř, a vakuovými matracemi, které při přenášení a převozu zcela zabrání pohybům páteře. Posazení zraněného se zlomenou páteří je poukázka na invalidní vozík.

Při zranění páteře o výsledku nerozhoduje čas, ale správný postup.

MUDr. Juljo Hašík
(Nebojte se první pomoci)

Jak se žije v Rýmařově ...

turistům

Prázdniny jsou za námi a s nimi pomalu končí i letní turistická sezóna. Naopak před námi je Světový den cestovního ruchu (27. září), který se připomíná již od roku 1980. Souhra těchto okolností předurčila téma dalšího pokračování našeho seriálu o životě v Rýmařově - tentokrát jej věnujeme turistům, konkrétně těm turistům, kteří si zvolili pro svou letní dovolenou právě Rýmařovsko.

Na úvod si nastiňme situaci turistů se zájmem o pobyt v Rýmařově. Člověk současné doby patrně zamíří nejprve na internet, aby našel informace o místě, kam se hodlá vydat. Najede-li si na stránky města Rýmařova a na nich na odkaz Informace pro turisty, najde nejprve kontakt na Informační centrum při Městském muzeu Rýmařov. Podle slov pracovnice infocentra jej v prázdninových měsících navštívilo bezmála 3 700 turistů, 1662 v červenci a 2036 v srpnu (pro srovnání, během roku se toto číslo pohybuje kolem 600 až 700, v zimních měsících 800 až 900).

Lidé, kteří sem přišli s nějakým dotazem, pocházeli z různých koutů naší republiky, např. z Ostravy, Karviné, Prahy, Liberce, ba dokonce z Šumavy. Zahraniční turisté hovořili nejčastěji německy. Většina návštěvníků infocentra měla zájem o pohlednice, mapy a především turistické známky. Jejich dotazy se týkaly jízdních řádů, tras na Hvězdu, do Karlovy Studánky, Velkých Losin, Rapotína u Šumperka (do zemědělského skanzenu), na Slezskou Hartu, Rešovské vodopády, Sovinec, Jiřikov (do Halouzkovy galerie) či zámek v Janovicích, z rýmařovských památek měli často zájem o zhlédnutí Hrádku. Další otázky turistů se týkaly cyklotras a cyklobusů a samozřejmě možností ubytování, přičemž větší zájem než o hotely byl o penziony, ubytování v soukromí či kempy. Srpnové počasí přivedlo do infocentra řadu turistů s dotazem, jak je možno na Rýmařovsku trávit volný čas s dětmi při špatném počasí. Množství otázek se týkalo krytého plavání a kulturních akcí pod střechem. Ukázalo se, že především tyto dvě oblasti

patří k největším nedostatkům zdejší nabídky volnočasového využití. Minimum možností odráží ostatně i obsah městských webových stránek (viz další odkazy pod rubrikou Informace pro turisty).

Nebude žádným překvapením, když konstatujeme, že hlavní devizou zdejšího kraje jsou hory, které lákají v zimě lyžaře a v létě pěší i cykloturisty. Nejen o tom, co je do Rýmařova přivedlo, ale i tom, jak je náš region na turisty připraven, jsme hovořili s několika z nich.

Josef Petřelka (35) je pedagog z Brna, jeho přítelkyně Jana Bačovská (27) v Brně studuje. V Rýmařově strávili čtyři dny společně dovolené v první polovině července. Jeseníky sice už znali, Rýmařov však navštívili poprvé - vybrali si jej jako „základnu pro výlety do okolní přírody“. Patří mezi ty turisty, kteří si informace o místě své dovolené zjišťují sami, z doporučení rodiny, přátel a z mapy. Do rýmařovského infocentra nezavítali ani jednou, podle jejich slov jim to neumožnila otevírací doba, která se kryla s jejich celodenními výlety.

Několik dnů v Jeseníkách využili bezezbytku. Navštívili Ztracené kameny, Praděd, Vysoký vodopád, Karlova Studánku, rezervaci Bílá Opava a Bruntál. Udělali si také menší procházku Rýmařovem, v němž je nejvíce zaujala kaple Navštívení Panny Marie (V Lipkách). Zatímco rezervace Bílá Opava a Karlova Studánka je okouzila, asfaltová

cesta na Praděd zklamala jejich romantickou představu túry na nejvyšší vrchol Jeseníků. Jak dodávají s úsměvem, „zklamáním“ bylo i to, že cestou neviděli rysa ostrovida. K cílům svých výletů se dopravovali autobusem a pěšky; s turistickými stezkami byli spokojeni.

Josef s Janou si k ubytování vybrali hotel Praděd. Jak dokládají, ubytování v něm bylo příjemné. Stejně dobře na ně zapůsobila zdejší stravovací zařízení. Stravovali se převážně v restauracích - z těch rýmařovských je

černých hodinách.

Ze své dovolené v Jeseníkách si Josef s Janou odvázejí vesměs příjemný dojem. Líbila se jim hlavně příroda, za kterou sem přijeli především, a počasí (červencové se opravdu vydařilo). Dovolenu v Jeseníkách by doporučili všem stresovaným lidem, kteří si chtějí odpočinout od ruchu velkoměsta. Jeseníky by určitě navštívili znovu, ale příště by se vydali spíše do jejich severnější části. V okolí Rýmařova by rádi ještě navštívili Dlouhé Stráně a opět Bílou Opavu a Karlova Studánku.

Jak se tedy žilo turistům Josefu Petřelkovi a Janě Bačovské v Rýmařově? „Rýmařov nám sloužil jako výchozí stanoviště pro výlety do okolí. Krásně jsme se vyspali, vydatně nasnídali a plni sil a elánu vyrazili do přírody. Utahaní, vyčerpaní, ale šťastní a bohatí zážitky jsme se pak večer vrátili do náruče Rýmařova a v jeho restauracích načerpali odhodlání další den totéž zopakovat.“

Vladislava Vaňková (27) je učitelka, toho času na mateřské dovolené, ze Mšena u Mělníka. V Rýmařově strávila poslední červencový týden společně se svým 19měsíčním synem Lukáškem. V Rýmařově byla již několikrát, poprvé v roce 2002. Poznala jej v různých ročních obdobích, z nichž sama preferu-

nadchla pizzerie Karolina, výborně a cenově přijatelně podle nich vařili i v hotelu Praděd. Ani s dalšími službami ve městě neměli žádné problémy, vše, co potřebovali, sehnali snadno (nutno podotknout, že nebyli příliš nároční). Mají ovšem dojem, že se Rýmařov příliš nesnaží „nalákat“ turisty - otevírací doba informačního centra se jim zdála nedostatečná, informační systém ve městě málo rozpracovaný. Nedořešená jim rovněž přišla doprava - málo autobusových spojů v pozdějších odpoledních a ve-

je léto, zatímco její partner lyžař si pochvaloval zdejší zimní dovolenou (zvláště blízkost běžec-kých tratí a skvělé sněhové podmínky).

Většinu svých pobytů zde Vladka Vaňková a její blízcí strávili na návštěvě u přátel, kteří byli také hlavním zdrojem rad a tipů na prožití dovolené v Jeseníkách. Služby infocentra coby turisté využili jen ke koupi pohlednic a prohlédnutí map regionu.

Do Jeseníků přijela Vladislava jakožto milovnice hor. Už proto ji nejvíce nadchl výlet na Praděd, příjemná byla i návštěva hradu Sovince, Rešovských vodopádů a Halouzkovy galerie v Jiřkově. Návštěva Jiřkova jí však přinesla i zklamání ze stavu zdejšího kostela. Mnohem lepším dojmem na ni zapůsobila loňská návštěva kaple V Lipkách, kam zavítala na koncert alternativní hudby.

Vladislava Vaňková si během svých výletů nejen užívala hezkých dojmů, ale také se potýkala s úskalími turistiky s malým dítětem. Na Sovinci například měla problém najít restauraci, v níž by bylo možno nechat ohřát jídlo synovi, občerstvovací místo jistě úrovně chybělo i v Rešově. Patrně nejlepší dojem v ní, i z hlediska služeb, zanechala návštěva Karlovy Studánky.

Do vzdálenějších cílů se Vladislava dopravovala vlastním autem, při cestě z Hvězdy na Ovčárnu využila cyklobus. Jako řidička se neubrání kritice stavu některých zdejších komunikací, které mnohdy připomínají spíše polní cestu (např. silnice do Ferdinandova). Při pěších výletech do okolí Rýmařova, např. Janovic, rovněž narazila na problémy se stavem zdejších chodníků s nedostatkem nájezdů pro kočárky (letos v zimě si na špatně odklizených rýmařovských chodnicích kočárek dokonce poškodila).

Ubytování měla Vladislava zajištěno u přátel, kde byla spokojená. Stravování probíhalo také většinou v soukromí, nicméně několikrát si je s přáteli zpestřili návštěvou restaurace. Naprosto skvělým dojmem na ni zapůsobila pizzerie Karolina (mimo jiné tím, že je zde samozřejmostí dětská stolička), dobrým také cukrárna na náměstí s dětským koutkem a takřka francouzskou atmosférou, restaurace na Hvě-

zdě ji překvapila nízkými cenami a restaurace Na Vyhlídce v Pasece kromě jiného též titulní vyhlídkou. Méně spokojená však byla Vladislava s ostatními službami ve městě. Zarážel ji malý výběr zboží, včetně potřeb pro malé děti (plenky apod.). Na druhou stranu turista, který si chce odvézt suvenýr, má podle jejího názoru možnosti poměrně dost, mnozí jistě ocení turistické známky.

Výsledný dojem z pobytu na Rýmařovsku je i v případě Vladislavy Vaňkové a jejích blízkých dobrý. Je dán zázemím u přátel, ale i horami a místními doklady staré německé architektury, kterou Vladislava velmi obdivuje. Oceňuje zdejší klid a čistý vzduch a také nízké ceny. Příjemně ji překvapilo množství zeleně ve městě. Nicméně se domnívá, že celý region má v oblasti cestovního ruchu velké rezervy. Chybí zde čisté koupaliště, kam se nemusí člověk bát jít plavat s malým dítětem, či velké a kvalitně vybavené hřiště.

Jeseníky by doporučila všem turistům, kteří chtějí strávit aktivní dovolenou na čistém vzduchu a v panenské přírodě a zároveň nemají mnoho nároků na služby. Sama se sem chystá opět v zimě i příští léto, které má v úmyslu strávit na kole. Ráda by navštívila ještě Dlouhé Stráně, Vrčno pod Pradědem, Rejvíz a znovu Rešovské vodopády.

A jak se podle Vladislavy Vaňkové žije turistům v Rýmařově? „Zdejší kraj je na turisty připraven spíše v zimním období. Jeseníky mají v oblasti cestovního ruchu ještě velké rezervy, ale mají podle mého názoru rozhodně co nabídnout v zimě i v létě. Možností je spousta, jen je umět využít. Na kraji i obyvatelích je stále patrné, že se nacházejí v Sudetech. Turista v Rýmařově musí být připraven na všechno, ale stojí to za to!“

Mírek Čejka, emeritní docent Filosofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, společně se svou manželkou Evou Pallasovou, docentkou Filosofické fakulty Karlovy univerzity v Praze, tráví na Rýmařovsku každé léto a jeden až dva týdny v zimě pravidelně už od roku 1995. Jeseníky znají oba od dětství, docent Čejka je navštěvoval s rodiči už před 2. světovou válkou, v Rýmařově byl poprvé roku 1963, jeho žena Eva se narodila

ve Šternberku a její dědeček pochází ze Šumperska, proto Jeseníky vnímá jako svůj domov. Důvodem častých návratů obou manželů jsou přátelé a také zdejší příroda.

Během té řádky let, kterou na Rýmařovsku jako takřka zdomácnělí turisté strávili, již navštívili všechna zajímavá místa v okolí. Ke svým výletům přitom využívají všech možností dopravy. Při výběru tras se řídí vlastní zkušeností, čas od času využívají i služeb infocentra, kde zjišťují spojení do některých míst a informují se o kulturních akcích.

Své dovolené tráví manželé v penzionu Pavla ve Staré Vsi. Vaří si obvykle sami, občas navštěvují restauraci Excellent v Rýmařově či Albert ve Staré Vsi. S jejich úrovní jsou spokojeni, nicméně, jak dodávají, mrzí je, že Excellent přestal vařit vlastní pivo a přešel „na nehorší pivo na Moravě - na Starobrnno“. Velmi spokojeni jsou také s ostatními službami ve městě.

Pravidelně si domů odvázejí suvenýry. Docent Čejka hlavně různé přírodniny z výletů do hor, docentka Pallasová si většinou koupí něco praktického - letos to byla aktovka. Líbí se jí zejména obchůdky v uličce za náměstím (prodejna obuvi, prádla).

Na otázku, jak na ně zapůsobili místní lidé, odpovídají jednohlasně: „Máme ty nejlepší zkušenosti.“ Na prvním místě oceňují živý vztah zdejších lidí, zvláště někdejšího vedení muzea, k historii kraje, „ačkoli ji vyvábili lidé jiní, jejichž potomci dnes žijí jinde“. Historie kraje oba manžele velmi zajímá, rádi navštěvují rýmařovské muzeum. Vyhledávají i kulturní akce, např. na hradech

Sovinci.

Manželé Mírek Čejka a Eva Pallasová si narodil od většiny běžných turistů na nedostatek služeb ve městě nestěžují. Naopak, určitá „necivilizovanost“ je na zdejším kraji přitahuje. Podle vlastních slov oceňují, že si „kraj zachoval svůj tradiční svéráz a není ještě příliš porušen destruktivní technikou a spotřebitelskou mánií dnešní doby a bezohledným devastováním přírody sportovními zařízeními“. Zaráží, ba zneklidňuje je ovšem masivní těžba dřeva v okolních lesích, kterou považují za ekologické nebezpečí. Stejně riziko podle jejich názoru představuje necitlivý rozvoj turistického ruchu. Sami vyhledávají spíše místa turistickou nezasažená. Jeseníky proto doporučují k návštěvě „hlavně lidem, kteří hledají klid a tiché zamyšlení v přírodě, rodičům s dětmi, kteří chtějí mladší generaci ukázat, co lidem poskytuje neporušená příroda“. Turisté však podle nich musí počítat s tím, že v regionu není dostatečné autobusové spojení, zvláště o víkendech a ve směru na Šumpersko.

A jak se žije podle Mirka Čejky a Evy Pallasové turistům v Rýmařově? „Určitě se zde žije dobře těm, kdo sem přijíždějí kvůli neporušené přírodě a hledají klid,“ shrnuje Eva Pallasová a její manžel dodává: „Jako starý turista považují hned po svém rodném kraji - Hostýnských horách - Rýmařovsko za nejmilejší kout naší vlasti. Přál bych si nejvíce, aby se na tom ani v budoucnosti nic nezměnilo.“

Za odpovědi všem dotázaným děkuje ZN

Syn zbil vlastního otce

V pondělí 7. srpna bylo v Bruntále zahájeno trestní stíhání 37letého muže z Rýmařova pro trestný čin ublížení na zdraví. Toho se měl dopustit v prosinci loňského roku v Janovicích tím, že napadl svého 60letého otce. Po hádce ho uchopil kolem krku, povalil na zem a pěští bil do hlavy. Tím mu způsobil zranění v oblasti obličeje, krku a hrudníku. Při převozu do nemocnice dostal zraněný muž navíc infarkt srdečního svalu a musel být převezen do Ostravy. Syn se trestnímu stíhání vyhýbal, nyní byl zadržán, obviněn a byl na něj podán návrh na vzetí do vazby.

Smyk na mokré silnici

Za Janovicemi havaroval 8. srpna 33letý řidič z Ostravy. Při jízdě s kopce v zatáčce přibrzdil, na mokřím povrchu komunikace dostal smyk a vyjel ze silnice. Tam se auto převrátilo přes střechu a následně narazilo do stromu. Způsobená škoda na vozidle činí asi 200 tisíc Kč. Při nehodě utrpěl řidič lehké zranění ruky.

Pod vlivem alkoholu nezvládl zatáčku

Dne 13. srpna brzy ráno nezvládl 41letý řidič Fordu řízení vozidla při jízdě mírnou zatáčkou v tříramenné křižovatce v Edrovicích. Vyjel z křižovatky a narazil do sva-

hu a pak do živého plotu a sloupu elektrického vedení. Způsobená škoda činí celkem 25 tisíc Kč. Po nehodě řidič místo havárie opustil. Osobně se dostavil teprve na rýmařovské oddělení Policie ČR, kde byl vyslechnut. Policisté mu naměřili 0,81 promile alkoholu.

Opilý „řidič“ nacouval do Octavie

V sobotu 19. srpna nacouval 53letý řidič Škody 105 na Bartákově ulici v Rýmařově do Octavie stojící za ním. Z místa nehody poté odjel do areálu nemocnice, kde ho majitelka poškozeného auta dostihla a oznámila vše policii. Muži bylo naměřeno 2,65 promile. Navíc bylo zjištěno, že není držitelem řidičského průkazu.

Podvodně navyšoval ujeté kilometry

V těchto dnech zahájil policejní komisař SKPV Bruntál trestní stíhání 62letého muže pro trestný čin podvodu. Je obviněn, že v letech 2003 až 2004 okrádal strojírenskou společnost ve Velké Štáhli, jejímž byl zaměstnancem. Opakovaně totiž navyšoval počty ujetých kilometrů u nákladních vozidel, kterými měl zajišťovat dopravu uvedené společnosti. Celkově navyšil faktury o 910 kilometrů. Na druhou stranu využíval řidičů společnosti v pracovní

době i pro přepravu nákladů třetím subjektům, aniž by proplatil firmě jejich výkon. Celkově způsobil svým jednáním škodu za více než 15 tisíc Kč.

Svěřenec zabloudil na Rešovských vodopádech

V pondělí 4. září zabloudil během túry na Rešovských vodopádech 24letý mentálně retardovaný svěřenec šternberského ústavu. Ten se oddělil od skupinky sedmi chovanců v době, kdy procházeli lesem v doprovodu dvou vychovatelů. Ti se jej, jakmile zjistili, že mladíka postrádají, pokusili najít sami. Potom vše oznámili policistům, kteří spustili pátrací akci. Rýmařovští policisté našli vyčerpaného mladíka ještě téhož dne v noci na silnici mezi Tvrdkovem a Rudou. Pak ho předali do ústavu. Na pátrací akci obětavě spolupracovaly tři desítky hasičů z Janovic, Horního Města, Rýmařova, Tvrdkova a Lomnice u Rýmařova.

Chybí dvanáct metrů potrubí

Neznámý pachatel odcizil začátkem září na staveništi teplovodního vedení na Homoměstské ulici v Rýmařově izolované kovové potrubí o délce 12 m a váze 80 kg se zabudovanými snímači. Hodnotu potrubí poškozená firma vyčíslila

na bezmála 14 tisíc Kč.

Ublížení na zdraví v Jiříkově

V těchto dnech zahájil policejní komisař SKPV trestní stíhání 49letého muže pro trestné činy násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci a porušování domovní svobody. Skutku se měl dopustit letos v červenci, když vešel do rodinného domu v Jiříkově a slovně i fyzicky napadl 50letou ženu. Muž měl ženu udeřit pěští do obličeje a vyhrožovat jí zabitím.

Ukradl peníze v pekárně

V době od 5. do 6. září vnikl zloděj odemčenými dveřmi do chodby pekárny ve Staré Vsi. Z psacího stolu v neuzamčené kanceláři odcizil peněženku s finanční hotovostí 17 tisíc Kč.

Chlapec vběhl pod motocykl

K dopravní nehodě mezi malým motocyklem a desetiletým chlapcem došlo ve čtvrtek 7. září na Revoluční ulici v Rýmařově. Chlapec začal přebíhat vozovku ve chvíli, kdy z levé strany přijížděla sedmapadesátiletá řidička malého motocyklu Honda. Při střetu utrpěl hoch lehké zranění.

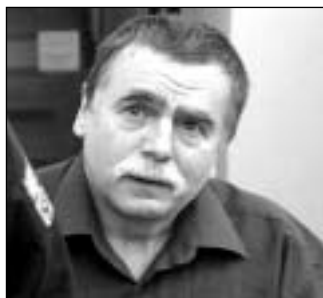
Zpracovala redakce na základě podkladů tisk. mluvčí PČR Bruntál

Vrhač nožů dostal za pokus o vraždu 10,5 roku

Krajský soud v Ostravě poslal na 10,5 roku do vězení osmačtyřicetiletého vrhače nožů Karla Waldmanna. Podle obžaloby loni v srpnu pobodal na westernové soutěži v Rýmařově šestadvacetiletého Tadeusze Kristena, který jen díky velkému štěstí přežil.

Mistr ve vrhání nožů Karel Waldmann z Chebu marně přesvědčoval soud, že nemohl za to, že se jeho nůž zabolil Tadeuszi Kristenovi z Orlové do srdce. Soud ho uznal vinným, že se loni v září na mistrovství Evropy ve westernových dovednostech v Rýmařově pokusil Kristena, se kterým měl drobnou rozepří, zavraždit.

„Seděl jsem na kládě a držel v ruce nůž, protože jsem si ořezával třísku na párátko. Měl jsem něco v zubu. Kristen se nečekaně objevil přede mnou, byl rozlícený, chytil mne za rameno a nalehl na mne. Cítil jsem jen, že se mi rukojeť mého nože

opřela o tělo,“ hájil se Waldmann, který byl tehdy trochu opilý.

„Waldmann bodl Kristena svým loveckým nožem zcela bezdůvodně, nečekaně a velkou silou,“ rozhodl soudce Jiří Richter. Šestadvacetiletého profesionálního báňského záchranáře, který po ráně do srdce dvakrát upadl do klinické smrti, vrátil do života mimořádný kardiokirurgický zákrok lékaře Petera Zimana.

Waldmann řekl, že si vůbec nevšiml, že je mladík raněný, protože se pak narovnal a odcházel pryč. Líčil, že Kristen byl ve skupině mladíků, kteří na něho byli bezdůvodně vulgární. „Já jsem měl přá-

telskou náladu,“ tvrdil. Uvedl také, že se mladík trochu bál, protože ovládali bojová umění.

Stěžejním důkazem, který podle soudu vyvrací jeho obhajobu, je závěr znalce z oboru soudního lékařství. „Chirurg Ziman uvedl, že Kristen měl také protáté žebro. Podle znalce to jednoznačně svědčí o použití síly velké intenzity, nalehnutí na nůž označil za krajně nepravděpodobné,“ vysvětloval soudce.

Soudce poslal Waldmanna do mírnějšího vězení s ostrahou. „Nejste vrahem v pravém smyslu,“ dodal. Karel Waldmann se na místě odvolal.

Vrchní soud trest potvrdil

27. června - Za pokus o vraždu šestadvacetiletého muže si podle ČTK vrhač nožů Karel Waldmann odpyká ve vězení 10,5 roku.

Vrchní soud v Olomouci tak potvrdil rozsudek ostravského krajského soudu. Devětatřicetiletý Waldmann i u odvolacího soudu

tvrdil, že šlo pouze o nešťastnou náhodu.

(zdroj MF DNES, iDNES, Petra Sasínová, Jaroslav Ožana, MAFA)

Policie zve děti ze základních škol na branný závod

Policie informuje učitele a děti o možnosti zúčastnit se IV. ročníku branného závodu OŘ Policie Bruntál, určeného pro žáky 6. - 9. ročníku ZŠ okresu Bruntál. Závod proběhne v pondělí 25. září, v případě nepříznivého počasí ve středu 27. září, od 9 hodin v Bruntále na turistické stezce směrem na

lom - Mezina, kolem Černého potoka. Hlídky dětí po třech budou soutěžit v hodů granátem, střelbě ze vzduchovky, stříkání hasičskou proudnicí na cíl, hodů míčem na koš a sportovní zručnosti. Budou prověřeny i jejich znalosti o Policii ČR, dopravních značkách, první pomoci a o požární ochraně.

Během závodu děti zhlédnou ukázkou práce policie a hasičů. Přihlášky zašlete na e-mailovou adresu: pisbr@mvcv.cz nebo potvrďte na telefonech 974 731 208, 974 731 207 nejpozději do 19. 9. 2006.

Těšíme se na vaši účast.

nstržm. Pavla Tušková

Zajímavost

Letošní houbařská sezóna

Rok 2006 se určitě něčím zapíše do našich dějin. Nejen nezvyklým horkem trvajícím řadu týdnů, neschopností (nebo čím) naší politické scény vyřešit povolební situaci či koncertem Madonny, ale určitě také HOUBAMI - ty jsou opravdovým hitem konce letošního léta. Souhra různých okolností (dlouhodobého tepla a následných vydatných dešťů v tu pravou chvíli) způsobil vznik situace, o které se bude vyprávět ještě dlouho. „*To za našeho mládí, to bylo sněhu, hřibů, borůvek...*“ říkají lidé s oblibou, ale letošní rok by se co se hřibů týká mohl stát rokem, kterému se jen tak nějaký nevyrovná. A to ještě zdaleka houbová sezóna nekončí, zejména tady.

Houbová nebo hřibová? Tady u nás - a nevím kde všude na Moravě - hřibová, ale správně houbová. Žijí tady už dlouho, ale dodnes vlastně nevím, co všechno je „hřib“. Určitě hřiby, tedy ty „pravé“ (dubové, smrkové, borové, královské). Ale i tzv. „podborovák“ nebo „suchohřib“, tedy hřiby hnědé, také „babky“ (nebo také „sametáky“), tedy hřiby žlutomasé nebo plstnaté, kterých je asi deset druhů, ale také krásné a pevné hřiby kovářů s červenými ústími rourek a s výrazně žlutou, po řezu okamžitě modrající dužninou (v Čechách „modrák“). Nevím ale, jak je to s nádherným,

i když nejedlým hřibem žlučnickem („hořčák“) a nebo s jedovatým hřibem satanem. Jsou to také „hřiby“? Do rodiny „hřibů“ se však v našem kraji určitě zahrnují také různé druhy kozáků a křemenáčů, které patří k velmi proměnlivým druhům podle stanoviště, v kterém se vyskytují. Ale patří tam v posledních letech i poměrně vzácná „kuřátka“, tedy lišky obecné, a také „masáci“, neboli muchomůrky růžovky, četné druhy jedlých holubinek, ryzce,

Foto: Miloslav Marek

pýchavky, žampiony a třeba taky hadovky smrduté, jejichž „vajčeka“ někteří skalní houbaři považují rovněž za jedlá? A co třeba lysohlávků? Ty jsou některými „houbaři“ rovněž velmi vyhledávané. A na druhé straně, jak se říká těm ostatním? Krásné české slovo prašivky, označující houby nejedlé, se tady skoro neslyší.

Ať je to jak chce, faktem zůstává, že letošní srpnová až zářijová úroda hub byla velmi významná. Vidět z jednoho místa v lese například deset patnáct pravých hřibů a odcházet z lesa ne proto, že už nic nenacházím, ale proto, že už opravdu nemám kam ty krásné houby dávat, to se jen tak nezažije. A navíc byly díky optimálním podmínkám houby letos neuvěřitelně zdravé, bez červů a počínající hniloby!

O houbách toho obecně víme vel-

mi málo - rostou, nerostou, jedlé, nejedlé. A jako všechno v přírodě - jsou to organismy nesmírně a obdivuhodně složité a dodnes jen málo poznány. Houby neobsahují chlorofyl a jsou tvořeny protáhlými, vzájemně propojenými a různě větvenými vláčenkami, buněčné stěny obsahují většinou chitin a celulózu. Tzv. vyšší houby čerpají svou výživu z organického substrátu, žijí pod povrchem země. Jemná vlákna hub tvoří spleť tzv. podhoubí, které zaujímá různě

se vlastně houby rozmnožují. Výtrusy každé houby jsou dvojího druhu, plus (samčí) a minus (samičí). Když spora na zemi vyklíčí, vytváří počáteční vláčenka, ta se začnou dělit příčnými příhrádkami a v každé buňce vznikne jedno jádro. Dělením a větvením vzniká spleť vláček šířících se na všechny strany. Aby vznikla a vyrostla plodnice, musí se setkat a spojit dohromady primární podhoubí plus minus a vytvořit podhoubí sekundární. Velice složitým způsobem se spojí plasma dvou buněk opačného pohlaví, nespojí se však jejich jádra, takže nové buňky mají dvě jádra a teprve z takového podhoubí může vyrůst plodnice.

V Evropě se počet vyšších hub odhaduje na 3 - 5 tisíc druhů, my však v honbě za těmi desítkami (?) jedlých druhů hub nestačíme vnímat ty ostatní, často velké a krásné (avšak nejedlé), ale většinou drobné, při zemi se krčící houbičky, bez kterých by mnoho procesů v přírodě nefungovalo tak, jak to známe. A to ještě není ani řeč o podivuhodných hlenkách, plísňích, řasách apod. a o jejich mnohotvárné symbióze (např. lišejníky).

Ale ti, kdo letos chodili do lesa „na hřiby“, určitě mohou oprávněně vyprávět o stovkách kusů nebo desítkách kilogramů nalezenných zdravých hřibů, o mnohočetných srůstech jedinců, o čarodějných kruzích, o kuriozitách v podobě hřibků vyrůstajících z klobouku velkého hřibu, o hřibcích rostoucích kloboučkem směrem do země. Letos ale také bylo možné vidět vzácné rostoucí druhy hub, jako například hvězdkovku britvou, která má zpočátku kulovitý tvar, později vnější pokožka praskne do několika cípů, čímž vznikne „hvězda“, v jejím středu se nachází pýchavce podobná kulička (teřich) - viz foto.

Prostě „hřibový“ rok jak má být.

M. Marek

Foto: Rostislav Stach

Kam na výlet

Padesátka nabízí typy na mnoho výletů

Výše míněnou padesátkou se rozumí samozřejmě Rýmařovská padesátka, jejíž 31. ročník vede trasy k horám Hrubého Jeseníku a ve svém podtitulu má název Po houbářských cestách. Houbářské cesty znají letos dobře téměř všichni.

Motto padesátky „...není to závod, ale prověrka osobní zdat-

nosti, fyzické připravenosti a pevné vůle“ uvádí tato akce již od svých prvních ročníků. A i když původně mělo sloužit hlavně k získání turistické výkonnostní třídy, je platné i v dnešní době. Fyzická připravenost je konečně potřebná nejen pro každý výlet, ale i pro běžný život, stejně jako zdat-

vat zdraví nejen fyzické, ale i psychické. MUDr. Karel Daněk ve své knize Pěšky pro zdraví i pro radost uvádí: *Zhruba tři tisíce let staré jsou indické védské hymny. Sebeusilovnějším hledáním bychom sotva našli ve světové poezii slavnostnější vyjádření o chůzi než v prastarém indickém hymnu - Matka země:*

*At po všechen čas chodíme po ní,
po zemi širé, po zemi pevné,
vše rodící matce rostlin,
kterou rád věčný řídí -
buď milostiva a laskava, Země.*

*At milostivý jsou mi tvé strany, když kráčím,
východ, sever, jih a západ,
at nepadnu, když na zemi stojím.“*

Ale vraťme se k Rýmařovské padesátce, respektive k některým letošním pěším trasám, které mohou zájemcům poskytnout dostatek typů na ne jeden výlet.

Pěší trasy 25, 35 a 50 km vedou z Rýmařova nejdříve přes Hornoměstskou zatáčku s dávnou hornickou minulostí ke Skalám. Nad obcí před nimi odbočí vpravo a po bývalé okresní silnici zamíří k Janovicím přes Nové Pole. Ještě po válce tam do místní hospody směřovaly rodinné nedělní výlety za zábavou a posezením. V kopci před Janovicemi u staré aleje potkáme žlutou značku, která nás povede Janovickým lesem, známým spíše pod názvem Hofwald, a po jeho průchodu zamíří ke křižovatce cest - nejen značených - která se nazývá Pod Výhledy. U lesní silničky je zde odpočívadlo a ti, kdo půjdou trasu 25 km, zde odbočí vpravo a po zelené značce dojdou do Žďárského Potoka.

Trasy 35 a 50 km směřují odtud dále po žluté značce necelý kilometr a na rozcestí U Sedmi cest odbočí vpravo po vlastním značení, aby po dalším více než kilometru dovedly turisty k lesní svozové vrstevnicové cestě. Ta přichází od státní silnice u Čokoládky a směřuje k Rabštejnu. Cesta s občasnými výhledy a odpočívadlem přibližně po 4 km prochází u levotočivé ostré zatáčky prameništěm Oskavy a v ostré zatáčce přivede turisty přes můstek k hlavnímu oskavskému prameni - potůčku, kolem kterého odbočí vpravo a vystoupá lesní cestou k lesní silničce a modré značce. Silnička mířící od autobusové zastávky Sedlo Skřítek vede dolů k Rabštejnu, modrá značka vedoucí vpravo nahoru pak odbočí na Skřítek.

Ze Skřítku vede souběh značek ke křižovatce značených lesních cest Nad Skřítkem. Po červené značce vpravo se tam vydají ti, kdo půjdou 35 km, aby kolem rašeliniště a lovecké chaty Hubertka došli údolím Podolského potoka ke Škaredé jedli a do Žďárského Potoka a Staré Vsi. Padesátikilometrová trasa je vedena po žluté značce vzhůru k hřebenům, kde se pod Ztracenými skalami oddělí od zelené značené cesty a odchází vpravo k Zeleným kamenům. Tam je umístěno další odpočívadlo. Lesní svážnice, po které žlutá trasa vede, má v jeho okolí povrch z hrubého šterku a v některých mapách ji najdeme pod názvem Mravenčí cesta. U velké pravotočivé zatáčky, nesoucí název Pod Josefinkou, bude přecházet zleva tekoucí Podolský potok - zde spíše potůček, který sem kaskádovitě míří od Jelení studánky, pod cestou pokračuje svahem k závěru údolí, kde rozšíří své koryto a u lovecké chaty Hubertka přijme do svých vod Žlutý potok.

Žluté značená cesta od zatáčky pokračuje kolem Mravenčího sedla k Alfrédce, kde byl již v letošní sezóně částečně otevřen bufet s občerstvením a do konce září by měl

být otevřený v sobotu od 10 do 16 hodin. Od Alfrédky jde trasa po zelené značce až k nádraží ČD v Malé Morávce. Nejdříve přes Mravencovku, úbočím hory Klobouk sejde do horní části Karlova a u soutoku potoka Volárky s řekou Moravicí, kde přejde most a potká se s modře značenou cestou přicházející od Malé Morávky a vedoucí vlevo po Slezské cestě do Velké kotliny. Značená cesta padesátky vede po levém břehu Moravice až k silnici na druhém konci Karlova. Na této cestě je možné najít i občerstvení, které tu nabízí několik chat.

Ten, kdo chce vidět z Karlova více, může jít po silnici, i když to ovšem není příliš bezpečné. Mimo velký silniční provoz je možné sledovat i čilý stavební ruch - což svědčí o tom, že zde pomalu vyrůstá velké středisko cestovního ruchu. Zajímavostí je i přestavba hotelu Praděd, který dostává nový „dřevěný kabát“, rozšířily se i sjezdovky, kterých je asi patnáct, některé soukromé, jiné pro veřejnost. Nedaleko hotelu Praděd je i chata horské služby a také tu najdete odbočku žlutě značené turistické cesty, která vede do Nové Vsi. Karlov

má i malé muzeum. Je na Kapličkovém vrchu a má od května do října otevřeno v sobotu od 10 do 13 hodin. Přístup k němu je od silnice z Malé Morávky. Tam poblíž také vidíme Schindlerovu stodolu, která slouží jako kulturním akcím pořádaným v obci. Z Malé Morávky však kolem hřiště můžeme dojít i k Solnému vrchu se signálním převaděčem a potom dále i k hřebenu nad sjezdovkami. To především v létě nebo na podzim, kdy tuto cestu provází mnohobarevná záplava listnatých stromů. Od nádraží v Malé Morávce pokračuje místní široká cesta kolem upravených objektů a zahrádek nad bývalou pilou až k Lesnímu mlýnu, kde vede silnice do Václavova, ale trasa padesátky odbočí vpravo, za dvěma mosty dojde ke státní silnici s autobusovou zastávkou Václavov, hájenka a pokračuje po státní silnici dále až k rozšiřující se stavbě hotelového areálu Avalanche. Tam odbočuje vpravo a přes Dolní Moravici a Harrachov míří k Rýmařovu. I v Moravici je třeba si všimnout, jak se obec za posledních patnáct let stále proměňuje k lepšímu.

Padesát kilometrů je pro pěšího turistu hodně. Cesta od Ztracených kamenů téměř až po Mravencovku vedla ve výšce nad tisíc metrů, ukázala nám krásnou přírodu i lidské úsilí změnit své okolí. A tak si jen můžeme přát, aby nám krásná příroda vydržela a neničili jsme si ji svojí nedbalostí a chtivostí, ale dokázali s ní žít v souladu.

(Zdroj: Průvodce Jeseníky, mapa KČT č. 55 Hrubý Jeseník, mapa vydavatelství Jena Hrubý Jeseník, Kralický Sněžník, Rychlebské hory.)

Za KČT Rýmařov
Hana Kašparová

Pohled do údolí Karlova

Osadní výbory informují

Přeborníci v Ondřejově zvládli pětadvacet knedlíků

S pravidelnou přesností organizuje osadní výbor v Ondřejově na jaře kácení májky, v červnu soutěže a zábavné hry s odměnami pro děti při příležitosti jejich svátku Dne dětí. Uskutečňují se také čím dál více oblíbená setkání se seniory a v létě se koná akce pod názvem Letní podvečer, na které nechybí spousta legrace při soutěži v pojídání švestkových knedlíků.

Letošní pátý ročník se uskutečnil v sobotu 19. srpna v 15 hodin na hřišti u Koliby v Ondřejově. Divácky velmi poutavá soutěž přilákala mnoho zvědavců, ovšem milovníci

švestkových knedlíků jaksi chyběli. Zřejmě se zalekli velkého množství švestkových knedlíků, kterých pracovitě kuchařky připravily rovné tři stovky. Roli zde sehrála určitě i tréma. Vždyť nácipávat si břicha před zraky tolika zvědavců není zrovna příjemné. Teprve velká knedlíková agitace referentky osadního výboru Anežky Továřkové zajistila alespoň šestici soutěžících.

V časovém limitu osmi minut měli jedlíci zkonzumovat pětadvacet švestkových knedlíků. Letošní švestky byly vskutku velké, přesto se vítězi panu Františku Gažákovi ze slovenských Piešťan podařilo do sebe nasoukat všech pětadvacet knedlíků za neuvěřitelných sedm minut. Knedlíkového vicemistra si zajistil rýmařovský František Krpec a na třetí místo se „prokousal“ Zdeněk Hofman z Bruntálu. (4. Karel Grulich - Rýmařov, 5. Václav Šuba - Rýmařov a 6. Miroslav Hradil - Rýmařov). Všichni soutěžící obdrželi věcné ceny a pohár pro vítěze letos putoval na Slovensko.

Letní podvečer pokračoval taneční zábavou, na které nechyběla tombola. K tanci a poslechu hrála hudební skupina Duo Akord (Vladimír Bulko - klávesy a kytara, Ludmila Sigmundová - zpěv).

Organizátoři akce doufají, že příští ročník

soutěže v pojídání švestkových knedlíků najde více odvážlivců, kteří překonají dosavadní rekordy, a zároveň touto cestou děkují všem sponzorům, kteří věnovali ceny pro vítěze a do tomboly: Elektro Jana Kotrly, firma ZIGI Ivana Sigmunda, Nábytek - Rostislav Polách, Lamont - Bedřich Štěpaník, Klempo - Josef Pípa, Pedikura - paní Sedláčková, farma Rýmařov - paní Koblková a pan Procházka, Infin kuchyně - pan Slováček a Gala Janovice.

Z podkladů Osadního výboru Ondřejov
JiKo

Fota: OV Ondřejov

Pozvánka na výstavu

Ve dnech od 14. do 24. září 2006
je v Osadním výboru Janovice u Rýmařova
k vidění výstava

MIROSLAVA MORÁVKA

a

ZDENĚKA VOGELA ml.

květy v pastelu obrazy, básně

Výstava je veřejnosti přístupná
denně od pondělí do čtvrtka,
v provozní dobu osadního výboru
pondělí a středa: 8⁰⁰ - 11³⁰ 13³⁰ - 17⁰⁰
úterý a čtvrtek: 8³⁰ - 11³⁰

(Omluva: Výbor KČT Rýmařov se omlouvá firmě M+M Rýmařov, že ji nedopatřením neuvedl mezi sponzory přesto, že dlouhodobě k našim sponzorům patří. Také letos účastníky naší padesátky podpoří. Děkujeme za pochopení.

Rédakce Rýmařovského horizontu se zároveň omlouvá všem čtenářům za neuvedení popisu pěti tratě 25 km Rýmařovské padesátky (Rýmařov - Nové Pole - Pod Výhledy - Žďárský Potok - Stará Ves - Rýmařov. K této chybě došlo nedopatřením při přepisování z daných podkladů. Děkujeme za pochopení.)

Opět taneční večer pro seniory

Zveme všechny seniory v pondělí 18. září 2006 v 18 hodin na taneční večer v hotelu Praděd. Je to již třetí setkání našich spoluobčanů, kterým se tato setkání líbí, neboť takovéto kulturní využití pro seniory v Rýmařově chybělo. Účastníci tanečního večera dostávají zdarma los do tomboly, na jehož ceny přispívá MěÚ Rýmařov. K tanci a poslechu hraje Mirek Kováč, kterého si pro výběr písniček naši senioři, a nejen oni, velmi oblíbili. Prvních setkání se zúčastnil i místostarosta Ing. Jaroslav Kala. Posezení v hotelu Praděd je příjemné a vstup pro seniory je zdarma. Těšíme se na vaši další návštěvu - všichni senioři, jste zváni. **KHK**

Foto: autor článku

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Jediným mužem, který nemůže žít bez žen, je gynekolog.
Arthur Schopenhauer

Pranostiky na měsíc září

- Září, na léto jde stáří.
- Září jezdí na strakaté kobyle.
- Záříjová slota - hrstka deště, fůra bláta.
- Bouřky v září - na jaře mnoho sněhu.
- Teplé září - říjen se mračí.
- Jaké počasí v září, tak se i březnu vydaří.
- Divoké husy na odletu - konec i babímu létu.
- Divoké husy svačinu odnášejí a zimu přinášejí.
- Panny Marie narození - vlaštoviček rozloučení. (8. září)
- Po svatém Matouši čepici na uši. (21. září)
- Kolem svatého Václava nové léto nastává.
- Svatý Michal všechno z polí spíchal. (29. září)
- Na svatého Jeronýma stěhuje se k nám už zima. (30. září)

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov - září 2006

Zveme na koncert sboru Boni pueri

SVČ Rýmařov upozorňuje zájemce z řad rýmařovské veřejnosti na možnost návštěvy koncertu chlapeckého pěveckého sboru Boni pueri z Hradce Králové. Koncert „Cesta kolem světa za 80 ... minut“ se uskuteční 21. září 2006 ve Středisku volného času. Jedná se sice o představení pro školy, nicméně zbývá ještě několik volných míst, která nabízíme veřejnosti. Vystoupení můžete navštívit v 10.45 nebo ve 12.15. Cena vstupenky je 60 Kč a lze ji zakoupit v informačním centru v budově městského muzea na náměstí Míru nebo přímo ve Středisku volného času Rýmařov.

Známá i neznámá výročí

15. 9. 1921 zemř. **Ludmila**, kněžna a světice, patronka země české (nar. asi 860) - 1085. výročí úmrtí
15. 9. 1976 zemř. **Josef Sudek**, fotograf (nar. 17. 3. 1896) - 30. výročí úmrtí
- 16. 9.** **Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy, od roku 1987 (OSN)**
16. 9. 1986 zemř. **Karel Svolinský**, výtvarník (nar. 14. 1. 1896) - 20. výr. úm.
19. 9. 1956 zemř. **Albert Pražák**, literární vědec (nar. 11. 6. 1880) - 50. výročí úmrtí
21. 9. 1866 nar. **Herbert George Wells**, anglický prozaik (zemř. 13. 8. 1946) - 140. výročí narození
22. 9. 1931 nar. **Ladislav Fialka**, mim, choreograf, režisér (zemř. 22. 2. 1991) - 75. výročí narození
22. 9. 1896 nar. **Zdeněk Štěpánek**, herec (zemř. 20. 6. 1968) - 110. výr. nar.
23. 9. 1871 nar. **František Kupka**, malíř (zemř. 21. 6. 1957) - 135. výr. nar.
23. 9. 1901 nar. **Jaroslav Seifert**, spisovatel, nositel Nobelovy ceny (zemř. 10. 1. 1986) - 105. výročí narození
24. 9. 1896 nar. **Francis Scott Fitzgerald**, americký prozaik (zemř. 21. 12. 1940) - 110. výročí narození
- 25. 9.** **Mezinárodní den neslyšících, slaví se od roku 1958**
25. 9. 1626 zemř. **Mikuláš Dačický z Heslova**, spisovatel a historik (nar. 23. 12. 1555) - 380. výročí úmrtí
25. 9. 1906 nar. **Jaroslav Ježek**, skladatel (zemř. 1. 1. 1942) - 100. výr. nar.
25. 9. 1906 nar. **Dmitrij Šostakovič**, ruský skladatel a klavírista (zemř. 9. 8. 1975) - 100. výročí narození
- 27. 9.** **Světový den cestovního ruchu, vyhlášen roku 1980**
- 28. 9.** **Státní svátek ČR - Den české státnosti, výročí zavraždění sv. Václava v roce 929**
28. 9. 1891 zemř. **Herman Melville**, americký prozaik a básník (nar. 1. 8. 1819) - 115. výročí úmrtí
28. 9. 1966 zemř. **André Breton**, francouzský spisovatel, surrealista (nar. 19. 2. 1896) - 40. výročí úmrtí
28. 9. 1931 nar. **Jan Libíček**, herec (zemř. 24. 5. 1974) - 75. výr. nar.
28. 9. 1971 zemř. **Bohuslav Reynek**, malíř, grafik, básník a překladatel (nar. 31. 5. 1892) - 35. výročí úmrtí

TANEČNÍ SKUPINA FREEZE HIP HOP DANCE pořádá nábor pro nové členy

NA ZÁJEMCE SE TEŠÍME :

Děti 11 - 18 let úterý 19. 9. v 16.00 v SVČ
6 - 10 let pondělí 18. 9. v 14.00 v SVČ
4 - 5 let čtvrtek 21. 9. v 14.00 v SVČ

Společenská kronika

Narodili se noví občáni

Anna Čudová	Žďárský Potok
Gabriel Ánanda Coudrey	Rýmařov
Pavčina Motalová	Rýmařov
Jolana Adámková	Rýmařov
David Staník	Rýmařov
Jakub Gregovský	Rýmařov
Růžena Synáčková	Edrovice
Lucie Martinčeková	Rýmařov
Natalie Kozelková	Rýmařov
Brian Škoda	Stará Ves
Ema Neckařová	Janovice

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Ludmila Vánská - Rýmařov	80 let
Anna Lukovská - Rýmařov	82 let
Ludmila Smýkalová - Rýmařov	82 let
Marie Kopelcová - Rýmařov	84 let
Ludmila Rechteriková - Jamartice	87 let
Vladimír Bartík - Rýmařov	88 let
František Orság - Harrachov	90 let

Vojtěch Gdovín - Rýmařov	81 let
Marie Slaměňíková - Rýmařov	81 let
Věra Holá - Rýmařov	82 let
Anna Zahradníková - Rýmařov	83 let
Marie Polcarová - Rýmařov	88 let

Rozloučili jsme se

Marie Chovancová - Stará Ves	1929
Amálie Zahradníková - Rýmařov	1935
Oldřich Křenek - Rýmařov	1932
Karel Zeták - Rýmařov	1940
Květoslav Němčík - Rýmařov	1929
Jindřich Mahovský - Rýmařov	1932
Auréliie Lašáková - Edrovice	1929
Rudolf Juřina - Stará Ves	1929
Jaroslav Bahulík - Rýmařov	1956
František Svozílek - Horní Město	1945
Antonie Šťastná - Rýmařov	1939
Jiří Kubita - Rýmařov	1928
Rozálie Bezdědová - Dolní Moravice	1924
Alena Macková - Rýmařov	1961
Eliška Šmídová - Rýmařov	1950

Matrika MěÚ Rýmařov

Městská knihovna

Hravý středověk

S novým školním rokem se na program kulturních akcí vrací i seriál historických přednášek Mgr. Jiřího Karla, které pořádá každé první úterý v měsíci rýmařovské muzeum společně s knihovnou. Téma besedy, která se konala 5. září, souznělo s uvolněnou atmosférou právě uplynulých prázdnin - Hry a hraní v Rýmařově a ve středověku vůbec.

Ačkoliv téma může na laika působit jako poněkud odlehčené, stojí za ním seriózní historický výzkum, zaměřený na celou rozsáhlou oblast lidského života - na

volný čas. Jak uvedl Jiří Karel v úvodu své přednášky, lidé si okamžiky, kdy se nepracovalo, resp. nemohlo pracovat (po setmění, v zimním období či ve dnech svátečních), vyplňovali různými formami her odjakživa. Doklady této činnosti pocházejí již z nejstarších dob - tradice her v pravém slova smyslu se prokazatelně počíná v antice, která zrodila gladiátorské či olympijské a mnohé další, méně známé sportovní hry, ale také hry domácí včetně hry v kostky či dětské hraní s hračkami (o nichž se hovoří již v eposu Odyssea), jako jsou míče, panenky, káči, draky, houpačky, figurky zvířat či vojáků, ba dokonce i jojo (původem z Číny). Antická kultura vedle sportovních klání v běhu, závodů koňských spřežení či zápasů mezi siláky provozovala i kolektivní sporty, předchůdce dnešního hokeje či odbíjené, ale vedle toho žila i soutěžemi v řečnictví, básnictví a divadle.

Středověk, který představoval stěžejní období přednáš-

ky, podle autorových slov nevesel do oblasti her již mnoho nového, snad s výjimkou rytířských turnajů a hry v karty (od 13., u nás 14. století). Významnou součástí volného času středověkého člověka byl duchovní život, spojený s řadou zvyků a rituálů. Kostely té doby fungovaly nejen jako místa víry, ale i jako veřejné koncertní síně, galerie a divadelní scény pro liturgické hry. Z náboženských her se postupně vyvíjely a vydělovaly i hry světského charakteru, které byly časem vypořádány před kostely a jejichž dějištěm se pak stala ulice (např. Mastičkář). S velikonočními, vánočními a dalšími svátky souvisely tzv. živé obrazy, velmi obvyklý byl domácí zpěv, ale také zpěv veřejný, obvykle satiricky zaměřený a provozovaný v ulicích či hospodách. Po večerech se vyprávěly pověsti a ságy, ale i příběhy s pravdivým jádrem, které přednášeli hlavně potulní zpěváci a poutníci a jimiž se do světa šířily ozvuky dějinných událostí či kriminálních případů (včetně fám a kachen). Oblíbenou zábavou nejširších vrstev byly i církví zakázané pověrečné hry a tance a rovněž veřejné popravky.

O pobavení výše postavených se starali středověcí trubadúři a truveři či minnesängři, působící na šlechtických dvorech. Vedle těchto pěstitelů vznešené kurtoazní

kultury se zde objevovali i dvorní šašci a čas od času potulní komedianti. Není bez zajímavosti, že tanec a hudba patřily ve středověku k výchově mladých rytířů stejně jako umění boje.

K velice oblíbeným kratochvilím středověku patřily rytířské turnaje, pořádané nejmocnějšími šlechtíci (u nás např. Janem Lucemburským) již od 1. poloviny 13. století, jako doprovodný program korunovací a politických jednání. Turnaje byly ukázkou síly, vzrušující podívanou, ale i jakýmsi tréninkem rytířů.

Na vsi bývala zábava ve srovnání s rytířskými turnaji, v nichž šlo o život spíše výjimečně, o něco drsnější. Pořádaly se rozličné veselice, soutěže v běhu, skoku či chytání míče, které mnohdy provázely rvačky fanoušků, nezřídka s meči v ruce.

Jak již bylo řečeno, mnohé formy sportu, které známe dnes, existovaly již ve středověku, ba dříve. Člověk této „temné“ doby se mimo jiné věnoval hře v kuželky, kuličky, odbíjené, ragby, fotbalu, ale i golfu (původem ze Skotska), kroketu (z Francie) či tenisu, jenž k nám pronikl opožděně až v 16. století. Vedle toho byly oblíbené střelecké soutěže, např. střelba ku ptáku (kuší k figurině ptáka na stožáru), která patřila k typickým kratochvilím měšťanů.

(pokračování na str. 20)

Koníci z keramiky

Repro: V. Někuda - K. Reichertová: Středověká keramika v Čechách a na Moravě (Brno, 1968)

WESTERNOVÁ EVROPA

Vstupní brána

Pohled na zaplněný areál

Hod nožem, Franta Musial - 3. místo ME

Bičář Bubla z Břidličné v soutěži o Cenu Indiana Jonese

Podívanou vskutku na evropské úrovni přineslo letošní Mistrovství Evropy ve westernových dovednostech, které se uskutečnilo v pátek 11. a v sobotu 12. srpna ve skautském středisku Na Stráni. To se stalo kolbištěm evropského šampionátu už počtvrté a k vidění toho bylo opravdu hodně. Také proto jsme se rozhodli přiblížit dvoudenní westernový maratón čtenářům výmluvnou řecí fotoreportáže.

Pro úplnost ještě dodejme, že na jednotlivých kolbištích se představilo na osmdesát soutěžících, jejichž soubojům přihlíželo více jak patnáct stovek diváků. Největší konkurence byla ve vrhačských soutěžích, ve kterých se objevila i dvojice reprezentantů Rakouska. Je potřeba zdůraznit, že se soutěží s bičem a v hodu tomahavkem zúčastnilo i deset Rýmařováků. Nechyběla ani scéna z filmu Indiana Jonese ve věrných kulisách. Samotný šampionát, jak je to ostatně již tradicí, byl završen bohatou tombolou a country balem ve stylovém oblečení. „Chtěl bych poděkovat všem dětem i dospělým, kteří se podíleli na rozsáhlých přípravách mistrovství Evropy i samotném průběhu,“ řekl vedoucí skautského střediska Na Stráni Alois Šimko Loy. Na závěr samozřejmě připojujeme výsledkovou listinu mistrovství Evropy i jména vítězů samostatné rámcové soutěže bičářů o Cenu Indiana Jonese a juniorského klání v trikovém lasování. Šampionát se konal pod hlavičkou světové organizace WWAC, Skautského střediska Na Stráni a Western Clubu Praha za vydatné pomoci níže uvedených sponzorů. Další informace mohou čtenáři získat na www.eustamp.eu.

Letos měli svou show i vrhači nožů a tomahawků Jindra Zobl a Ferry Olbort

Show s bičem Dušana Dvořáka

Mladí lasaři

Indiánské tee-pee

JiKo

POČTVRTÉ V RÝMAŘOVĚ

Doplňkový program pro děti

Trefa do černého mistra Evropy Pepé Smékala

Vítěz ME v žonglování s revolvery Pavel Michálek

Žonglování s revolvery Jana Vymětalíka

Vrhači nožů a tomahawků Jindra Zobl a Ferry Olbort

Z výsledkové listiny

MISTROVSTVÍ EVROPY

Ovládnání honáckého biče

1. Pavel Kuča
2. Roman Vymětalík
3. Petra Michálková

Pistolnické žonglování

1. Pavel Michálek
2. Jan Vymětalík
3. Pavel Kuča

Hod nožem

1. Josef Smékal
2. František Olbort
3. František Musial

Hod tomahavkem

1. Josef Smékal
2. František Musial
3. Dalibor Petr

RÁMCOVÉ SOUTĚŽE

Show

- Bič: Pavel Kuča
Laso: Daniel Krejčí
Revolvery: Radim Michálek

Trikové lasování - junioři

1. Jakub Šimon
2. Martin Veselý

Cena Indiana Jonese

1. Petr Bureš
2. Josef Utíkal
3. Jan Vymětalík

Soutěžící žena, bičařka Petra Michálková, soutěžila též v ovládnání revolveru (2. místo)

Hlavní partneři mistrovství Evropy 2006 v Rýmařově:

1. Město Rýmařov	5. KoM - Kovošrot Moravia, a. s.	9. Unisco CZ, s. r. o.	12. Turistické známky, s. r. o.
2. Městské služby Rýmařov	6. Katr, a. s.	10. Markop Trade, s. r. o.,
Frýdek-Místek	13. Pilsner Urquell, Gambrinus,
Velkopopovický kozel a další
3. Slévárny Třinec, a. s.	7. AutoLašák Rýmařov	11. RD Rýmařov	
4. Presbeton	8. Kartografie Praha		

(pokračování ze str. 17)

Prostí lidé se však bavili i méně civilizovanými hrami a sporty, např. zápasy holemi, kohoutími zápasy, souboji s bodnými a sečnými zbraněmi (v Rýmařově doloženými ještě v 1. polovině 19. století) či lovem, který narozdíl od sportovního zaměřeného lovu urozců probíhal o něco „podleji“ a s praktickým záměrem získat co největší úlovek. V zábavě lidových vrstev dominovaly oslavy letnic, masopusty, koledy, pomlázka a další sváteční rituály. Některé zvyky byly dosti morbidní či násilné, dnes bychom je považovali za projev šikany (iniciační slavnosti - přijímání tovaryšů do cechu či studentů do kolegia) nebo za týrání zvířat (svržení živého kozla z věže).

K vyhledávaným kratochvílím patřila i tak praktická událost, jakou bylo sázení mezníků.

O jarmarcích, posvíceních a tanečních zábavách či hradních bálech vystupovali před publikem kejklíři, artisti, kouzelníci, provazolezci a další komedianti, kteří byli pokládáni za lidi na okraji společnosti. Od 16. století se rozvíjí ochotnické divadlo.

Kapitolou samou pro sebe jsou středověké stolní hry. Byly rozšířeny římskými legionáři po celém území tehdejšího barbarského světa a natrvalo v něm zdomácněly. Provozovaly se především v zimě a většinou byly spojeny s hazardem, a proto potírány církví (jejich velkou odpůrkyní byla i Johanka z Arku). Od 13. století

se hrály šachy, dáma, mlýnek a další tzv. deskové hry. Hrál se s kameny (žetony) na deskách či vyrytých polích, která je možno objevit i na kostelních lavicích (!). Dvě šachové figurky byly nalezeny také v Rýmařově. Hornoněmecké figurky střelce a snad krále pocházejí z doby kolem roku 1350 a používal je člověk, který sídlil na městském hradu. Jiným zajímavým objevem je kostka z vepřové kosti, objevená v rýmařovské městské bráně, která sloužila při hře v kostky, neboli vrhcáby.

Podobně jako antika, ani středověk nezanedbával své děti. Existuje celá řada dokladů dětských her, z nichž většina přežívá dodnes. Patřily k nim hry na honěnou, schovávanou, sáňko-

vání, bruslení a samozřejmě hra s hračkami. Nalézáme dřevěné meče, praky, káči, kočárky a vozíky, keramické vojáčky, koníky a další zvířátka, panenky i s nádobíčkem, ale i hadrové hračky včetně dudlíků. Jak na závěr uvedl Jiří Karel, vysoká kvalita těchto hraček svědčí o tom, že „středověk své děti rozhodně neodbýval“. „Je také vidět, že moderních hraček je velmi málo - zkrátka nic nového pod sluncem,“ shrnul svou přednášku Jiří Karel.

Další zajímavá přednáška z historie Rýmařovska je připravena na úterý 7. listopadu. Její název je výmluvný: Pijáci středověku a renesance na panství rabštejském a v českých zemích obecně. ZN

Půjčovní doba knihovny

PO 9 - 17 hod., ÚT 9 - 17 hod., ST zavřeno, ČT 9 - 17 hod., PÁ 9 - 17 hod., SO 8 - 11 hod.

Městské muzeum a Galerie Octopus

Pozvánka na výstavu

9. 9. - 4. 10. 2006

Anežka a Miroslav Kovalovi ze Sobotína - Malba - kresba - fotogramy

V muzeu vystavují Miroslav a Anežka Kovalovi

Nová výstava v rýmařovském muzeu představuje výtvarná díla manželů Miroslava a Anežky Kovalových. Ačkoliv dvojice žije a pracuje v nedalekém Sobotíně, v Rýmařově vystavuje vůbec poprvé.

Miroslav Koval, původem z Havlíčkova Brodu, se seznámil se svou budoucí ženou v roce 1968, během studií na pražské akademii. Rušná metropole však oba mladé umělce nepohltila jako řadu jiných, společně se vrátili do Anežčina rodiště, na severní Moravu. Zde začal Miroslav Koval spolupracovat s Anežčiným otcem, sochařem Jiřím Jílkem. Od roku 1994 je dramaturgem Galerie sochaře Jiřího Jílka v Šumperku.

Ke svému životu i práci si manželé Kovalovi

zvolili malou obec Sobotín. Velcí obdivovatelé Bohuslava Reynka, s nímž je spojuje i vztah k venkovu, se před hektickým městským světem uzavřeli do klidného a intimního prostoru svého domu a jeho zahrady.

Směřování k malému a intimnímu se projevuje i v tematice prací manželů Kovalových. Od přírody a krajiny se postupně posunuli k zátiší a detailu, v případě Miroslava Kovala dokonce ke zvětšování malých detailů, jejichž zkoumání otevírá nový, v jistém slova smyslu kosmický prostor, svět sám o sobě.

Zachycování malých detailů, které vypovídá o tom, že nejbohatší vesmír nás obklopuje v našem nejbližším okolí, ba přímo v nás samých, a jejich oprošťování ode všeho nadbytečného (včetně barev) posouvá zobrazené náměty až k abstrakci. Podle slov Miroslava Kovala však nejde o abstrakci, jak se běžně chápe, neboť oba autoři zobrazují skutečně existující předměty, které vidí kolem sebe - ve svém domě, v jeho zahradě, v poli nebo na louce v dohledu. Za náměty neputují, čerpají je pouze ze svého nejbližšího okolí.

Obrazy Anežky Kovalové, instalované ve velkém sále galerie, na první pohled působí velmi povědomě. Není divu, vždyť autorka i-lustrovala několik poměrně známých knížek, mezi nimi Zánik samoty Berhof Vladimíra Körnera, Severomoravské pověsti a zkazky Bohuslava Indry nebo básnické sbírky Jaroslava Seiferta, Pavla Kolmačky či Martina Stöhra. Z tmavého pozadí vystupují bílé, velmi jednoduché linie všedních před-

mětů - sklenice na stole, kruh spáleného listí v zahradě, kopec viděný z okna pokoje, stromy. Některé předobrazy jsou rozpoznatelné, jiné, oproštěné od všech konkrétních a určujících detailů nabývají v individuální interpretaci nových významů.

Kresby a fotogramy či fotografie Miroslava Kovala, vystavené v malém sále, podobně jako malby a kresby Anežky Kovalové, dávají nahlédnout do světa, v němž vládne ztišení a hluboký klid. Kolekce menších kreseb zobrazuje přirozený rytmus, jež autor dle vlastních slov objevil sám v sobě. Fotografie a fotogramy zase zachycují různé struktury, které autor našel v reálném světě kolem sebe - v pohybu trávy, vody, sněhu. ZN

Expozice rýmařovského muzea v nadregionálním prostoru

Městské muzeum v Rýmařově se zdá pouze člověku, který ho nikdy nenavštívil, malé a zanedbatelné. Sotva však vkročíme do jeho prostor, není možné přehlédnout snahu jeho zaměstnanců pořádat např. výstavy obrazů s celostátním dopadem či zapůjčování sbírkových předmětů na výstavy, kde jsou prezentovány na čelných místech.

Obojí se přihodilo v letošním létě. O vý-

stavě „Sága moravských Přemyslovců“ jsem psal v jednom z minulých Rýmařovských horizontů. Nyní byla tatáž výstava instalována v prostorách brněnského hradu Špilberka, v jednom z nejdůležitějších moravských přemyslovských hradů. Vernisáž se tam uskuteční 14. září 2006 a výstava potrvá do 21. ledna 2007. Opět zde bude prezentována kolekce předmětů převážně z rýmařovského Hrádku pochá-

zející z významného archeologického výzkumu Mgr. Jiřího Karla, jenž byl jedním ze zakladatelských počínů moravské středověké archeologie.

V posledním čísle prestižního čtrnáctidenníku současného výtvarného umění Ateliér se objevila recenze předního teoretika současného umění Jiřího Valocha poslední z výstav v Galerii Octopus. Přetiskujeme ji v úplném znění. *Mgr. Dieter Schallner*

Nové obrazy Miroslava Šnajdra st. Muzeum Rýmařov, 5. 8. - 3. 9. 2006

Když se nám podaří navštívit Rýmařov, zjistíme, že se zde objevují závažné výstavy současného umění. Viděl jsem tady současnou tvorbu Miroslava Šnajdra st. (1938), jednoho z nejosobitějších tvůrců žijících v Olomouci. V této nadregionální dramaturgii se projevuje pozitivní vliv Jindřicha Štreita.

Šnajdrovu výstavu koncipoval sám autor spolu s ředitelem místního muzea Dieterem Schallnerem. Rozdělení děl do samotných místností odpovídalo pocitovému vnímání jednotlivých pláten a vedlo k naprosto adekvátní prezentaci tvorby, která neustrnula, je živá, proměnlivá a stále originálně obměňuje určité problémové okruhy. Práce nezapřou, že Šnajdrovy počátky patří do 60. let a že tehdy patřil k nejmladším,

kteří hledali cestu k informelu. Možná díky tomu, že pracoval v Olomouci, bez permanentního kontaktu s pražským centrem, se jeho informel vyvíjel po svém. Šnajdr od počátku akceptoval obraz jako nositele ryze estetických hodnot, byť prostředkováných malířskými strukturami a skripturálními gesty. Zvláště široká škála variant těchto záznamů zůstává umělcovým tématem dodnes, což se v Rýmařově dokonale stvrdilo.

Určující je pro něho konceptuální vztah mezi obrazem a kresbou. Barevné malířské záznamy jsou komentovány tužkovými záznamy a naopak „napsaná“ gesta jsou komentována barevnými malířskými stopami a doteky. Pro Šnajdra neexistuje tradiční rozlišení mezi malbou a kresbou,

jeho cílem naopak je propojit prostředky charakteristické pro obě média do nové jednoty. Kdybychom hledali světového umělce, k němuž má nejbližší, byl by to asi Cy Twombly, ovšem v jiné, osobitě artikulaci. Již v 60. letech také započala práce s citováním cizích, nalezených výtvarných předloh. Pro Šnajdra to byly symptomaticky - v souladu s jeho zájmem - kresebné projevy vlastních dětí. Od té doby tvoří parafráze a citace pevnou součást jeho práce, postupně se však rozšířily o další témata. Na výstavě to dokumentovala parafráze hnědé krajiny od Gustava Klimta, v níž se uplatnily jak asociace známého díla, tak transkripce Šnajdrova expresivnějšího rukopisu. Na latentní erotické významy, skryté především

v centrálních kompozicích, upozornil sám umělec, když jako Poctu Sigmundu Freudovi prezentoval dvě z nejnovějších děl, na nichž je svazek soustředěných gest „přeškrtnut“ lapidární vertikálou, stopou jediného gesta. V druhém sálu výstavy pak organizátoři rozehráli rozmanitou škálu lyricky působících skripturálních zásahů, jejichž možnou významovost reprezentovalo například sepětí s proměnami přírody v jednotlivých ročních obdobích. Cyklus 4 obrazů pokaždé jinými výtvarnými prostředky reflektuje umělcovo vnímání odlišností v přírodě, neboť sepětí s ní je pro něj čím dál důležitější. Skripturální gesto je pro Miroslava Šnajdra st. stále schopné velikých subtilností sdělení. *Jiří Valoch*

PROGRAM KINA

sobota 16. září

19.30

Producenti

Komediální muzikál (USA 2005)

Film ze světa divadelních producentů o bezchybném plánu jak zpronečit spoustu peněz. Stačí najít nejhorší hru všech dob a vyprodukovat totální propadák. Problém nastane, když se propadák dostane kladné odezvy u obecnstva... Hrají: M. Broderick, U. Thurman.

Přístupný od 12 let

sobota 23. září

19.30

Bestie Karla

Thriller (USA 2005)

Příběh vražedkyně českého původu, natočený na motivy skutečných událostí. Karla Homolka a její manžel prosluli v Kanadě jako nejbrotálnější zabijáci moderní historie.

Mládeži nepřístupný

sobota 30. září

19.30

16 bloků

Krimi thriller (USA 2005)

Policista Jack má po ránu pořádnou kocovinu, a tak je rád, že dostává poměrně banální úkol, jakým je převoz bezvýznamného zlodějčeka. Jak se však ukáže, někdo má velký zájem na tom, aby tento vězeň transport nepřežil. V hl. roli B. Willis. *Přístupný od 12 let*

Servis služeb

AQUACENTRUM RÝMAŘOV

na Jesenické ulici

Od 1. září opět v provozu

OTEVÍRACÍ DOBA

Po - Pá 14.00 - 21.00

So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

TENISOVÝ KURT JANOVICE

Hotel U Zámku v Janovicích zve na tenisové souboje

Provoz na kurtech každý den od 8.00 - 20.00

Rezervace na tel.: 777 696 888 nebo 554 283 042

nebo na recepci hotelu U Zámku

Krytý bazén v Břidličné

DO ODVOLÁNÍ JE KRYTÝ BAZÉN ZCELA UZAVŘEN

Z DŮVODU ROZSÁHLÉ REKONSTRUKCE

Z historie

Velký kardinál Harrach

Další Karlův syn Vojtěch Arnošt (1598-1663) patří k obdivuhodným lidem velmi zlé doby. Vysoce inteligentní a vnitřně dobrý člověk vystudoval kvalitní jezuitské semináře v Jindřichově Hradci, Českém Krumlově a posléze ukončil své vzdělávání v Římě. Velmi mladý, ale talentovaný římský student neunikl pozornosti papeže Řehoře XV. a ten si jej vybral k významné a vlivné hodnosti osobního komorníka a později tajemníka.

Jeho osobnost ocenila už v jeho pouhých 24 letech i Praha. Kapitula měla neobyčejně šťastnou ruku, když jej v roce 1622, v nejhorších okamžicích pobělohorského období, zvolila pražským arcibiskupem. Potvrzení papežem krátce následovalo. Stal se v české historii patrně nejmladším prelátem. Později mu papež světil čestnou funkci kardinála, tj. volitele papežů a člena nejvyššího papežského sboru (1627). Patří mezi pouhých 20 českých kardinálů, z nichž zatím posledním je dnešní pražský arcibiskup Vlk.

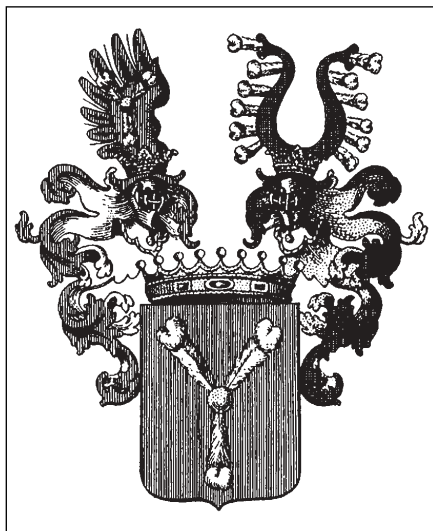
Roku 1630 se stal prvním primasem českým z vůle císaře Ferdinanda II. a papeže Urbana VIII. Ke konci života získal ještě titul biskupa tridentského. Od papeže Klementa IX. získal speciální bulu k ochraně nesmírně cenného českého arcibiskupského archivu. Třikrát se v Římě účastnil procesu volby papežů a korunoval stejný počet českých králů. Nejslavnější a poslední z nich byla korunovace Leopolda I. 14. září 1657, při níž asistoval litoměřický biskup Maxmilián Šlejvic a vyšehradský probošt Beno Martinic. Panovníkovu choť Eleonoru korunovaly současně abatyše benediktýnek od sv. Jiří Justina a Anna Ettlová z Rosenfeldu.

Úkoly, které osud vložil na mladá prelátova bedra, by dokázaly zničit i mnohem staršího a zkušenějšího muže. Arcibiskup se musel přes nesmírné obtíže vyrovnat s těžkým postavením hlavy české katolické církve uprostřed válečného stavu v převážně protestantské zemi. Těžké bylo překonat odpor většiny nekatolických obyvatel Čech a navrátit je ke katolicismu, ale vyčerpával jej i zápas s katolickou šlechtou, jež se odmítala vzdát majetku katolické církve, který uloupila ve zmatcích nepřehledné války.

V roce 1630 získal „na věčné časy“ náhradu za ztracené církevní statky v tzv. solné komoře, tj. jednoprocenní část daně z prodeje nezbytné soli. Ač sám jezuitský žák, bránil zvětšujícímu se vlivu jezuitů v českých zemích a u dvora, stavěl se proti jejich sporům s ostatními řeholními řády, jež se neustále snažil uklidňovat. Jezuitům i císaři nepřijemného českého primasa jeho nepřátelé dokonce záměrně zapletli do nebezpečných dvorských intrik, když jej nařkli z jansenismu, tj. příslušnosti k pronásledovanému reformnímu hnutí uvnitř katolické církve.

Co však zvláště zasluhuje úcty je, že se dokázal postavit císaři tvrdým odmítnutím násilné rekatolizace, věřil totiž, že morálnější

a vhodnější je mírnost a dobré slovo. Stálo jej to v rozvrácené době pochopitelně ohromné množství sil a energie i víry, že se mu to vůbec někdy podaří, ale finis coronat opus. Od roku 1627 se mu stále více dařilo postupovat proti nekatolíkům značně mírnit a stejně zásadově a úspěšně postupoval i dál. Bohužel císař ani církve nebyli příliš nakloněni jeho moudrým slovům, že je třeba „*vyhubit kacířství, nikoli kacíře*“, a překážky vršili dál.

K tomu získával větší pravomoci s obtížemi, ale velmi houževnatě. Neúspěchy působené tvrdostí a úskoky odpůrců jej mnohokrát přiměly pochybovat o úspěchu, a proto nejednou zvažoval rezignaci na svůj úřad. Činnost preláta nakonec získala obecné uznání. Ze stejných důvodů zreformoval též systém církevní hierarchie v zemi a dbal na přísnou kontrolu církve a duchovních.

Na své kůži poznal těžký život člověka vydaného na nemilost nepříteli, když byl 1639 při švédském obléhání Prahy zajat brutálními Königsmarkovými vojáky a jen vysoké výkupné jej osvobodilo z jejich lakotných rukou.

Již od roku 1622 zahájil urputný zápas s výbojnými jezuiti z Klementina o práva i správu Karlovy univerzity, která českým primasům zajistil ve svém privilegiu už Karel IV. a jejíž celková úroveň již v průběhu 16. století značně upadla. Nesmírně zajímavou, v těžkých časech navíc velice odvážnou, ba kacířskou a dobu značně předbíhající myšlenkou bylo jeho otevřeně vyznávané přesvědčení, že „pokroku ve studiích“ nelze dosáhnout bez myšlenkové soutěže (1623). Odmítal nově vzniklý jezuitský monopol na vzdělávání. Žádal zapojení a návrat dalších, mírnějších duchovních řádů do výuky a výchovy na univerzitní půdě. Aby mohl dosáhnout úspěchu, požadoval dodržovat v plném rozsahu i další oprávněné historické privilegium, tj. právo obsazovat místa univerzitních kancléřů pražskými arcibiskupy. I zde se dostal do mnohdy tvrdých sporů s habsbur-

ským panovníkem, který nevybíravě podporoval jezuiti. V dlouhých a citelných střetech o svobodu univerzitní půdy či volnou diskusi si podobně jako později profesor Masaryk v kauze polenské vraždy vysloužil hmatatelnou nepřízeň vysokoškolských studentů provokovaných jezuitskými mistry na univerzitě. Se štěstím jej ochránil před zraněním pouze pevně stavěný arcibiskupský kočár, když jej zasypali kamením rozvášnění mladí fanatici. Arcibiskupa podporovala oddaná pražská kapitula (kanovníky možno do jisté míry srovnat se světskou vládou či parlamentem diecéze) a římská instituce Congregatio de propaganda fide, tj. Kongregace pro šíření a rozvoj (katolické) víry.

Kromě jiného žádal o obecný dohled nad školstvím Koruny české a prosazoval zastavení mnohdy nespravedlivé a bigotní cenzury nejen náboženské literatury. Což se pravděpodobně týkalo i některých pedagogických spisů Komenského, jež měly odezvu v řadě evropských zemích bez ohledu na církevní příslušnost.

Roku 1637 naléhavě žádal, aby se mohli stát univerzitními mistry i cisterciáci, premonstráti, dominikáni, augustiniáni - poustevníci, karmelitáni a černí benediktini montseratští v čele s Magnim. Miláňan Valerio di Magni (1586-1661), vzdělaný italský kapucín a bojovný představitel řádu, vstoupil 1611 do kapucínského kláštera na Hradčanech, 1624 se stal řádovým provinciálem pro Čechy a Moravu, 1626 jej papež jmenoval apoštolským misionářem pro Čechy. Císař jej vyžival k diplomatickým misím jako vyjednavče. Patřil k hlavním rádcům a přátelům kardinála Harracha a sdílel jeho názory. Byl též literárně činný a zanechal po sobě 26 traktátů filosofických i polemických. Do úzkého Arnoštova kruhu přátel patřil též vynikající černý benediktin Jan Caramuel z Lobkovic.

Spory a jednání s jezuiti však dlouho nepřinášely žádné přijatelné výsledky. Tovaryšstvo Ježíšovo prosazovalo svoji nadřazenost a snažilo se prosadit na úkor Vojtěcha Arnošta vliv svého příznivce Ferdinanda II. na obsazování správy vysokého učení. Teprve mírnější Ferdinand III. v roce 1654 sjednotil na Harrachův popud obě vysoká učení - Univerzitu Karlovu i Klementinum do Karlo-Ferdinandovy univerzity (Universitas Carolo-Ferdinanda) a tím skončila výlučnost jezuitského Klementina, jež stálo kvalitou výuky desítky let nad univerzitou. Vzdělání jezuitští profesori nyní začali pracovat pro dobro společného učení. Kancléřem univerzity se všemi pravomocemi konečně císař ustavil Arnošta Vojtěcha a univerzita se stala nesmírně důležitým a hodnotným vzdělávacím ústavem s oprávněním udělovat vědecké hodnosti a tituly (grady). Pro rozvoj univerzity i na její dnešní postavení měl kardinál Harrach neopomenutelný vliv.

Arnošt Vojtěch též uvedl do země nové církevní řády, jež se jinde osvědčily v charitativní a školské sféře i jiných oblastech: piaristy, uršulinky, hybernity, paulány, pauliny (barnabity) a bosé karmelitánky. Trpělivou osvětovou prací podporoval umírněnou lidovou misi nově uvedených řádů, zlepšil činnost farností a dohled nad nimi. Švagr Albrecht z Valdštejna pomáhal v době svého vlivu na císařském dvoře v tlaku na panovníka k osvobození duchovenstva od platů, ale jeho smrt postavení příbuzného duchovního oslabil.

Kardinál Harrach založil též biskupství litoměřické a královéhradecké. 3. června 1625 se stal nejvyšším kolátorem měst pražských, tj. hodnostářem s právem udílet církevní obročí, a snažil se udržet statky a důchody pražských obcí, aby nepřipadly císaři. Město totiž bylo válkou těžce oslabeno a potřebovalo nutně hospodářské zázemí. Uhájil vše

kromě obou dvorů a chalupy v Dědibabech (či Jedibabech), které musel na silný nátlak nakonec postoupit Vilému ml. z Lobkowicz. V nemalé míře usiloval udržet a rozšířit též majetek diecéze. 5. 6. 1625 se snažil, aby pražskému arcibiskupství připadl Pelhřimov k umoření dluhu 400 000 kop míšeňských povolených k jeho vzdělání a výchování. Nikdy nepostupoval tvrdě a nepovažoval za prohru, když se Pelhřimovští církevnímu dominikálu ubránili, neboť statky, jak prokázali, získali již dříve právem. 10. 7. 1627 jim bylo vyhověno. Zato se zavázali podílet se s dalšími městy na umoření dluhu císaře u hraběte z Althanu ve výši 33 000 zlatých. 1636 se Arnošt domáhá v Hradci Králové, aby kostely a špitály mohly užívat nezabavených odkazů od pana Vostatka, podezříváného z odporu proti císaři při povstání stavů. 1623 postoupil Ferdinand II. arcibiskupovi zámky v Červené Řečici a Rožmitále pod

Třemšínem, které dal arcibiskup 1660 opravit. 1626 Vojtěch Arnošt koupil Pavlov u Jihlavy. 1656 daroval novému královéhradeckému biskupství (od 1660 v jeho vlastnictví) zámek Chrast u Chrudimi získaný od příbuzné Eusebie Anny Švamberkové, provdané Harrachové. 1631 koupil tvrz Králův Dvůr (Praha I. - Staré Město), původní sídlo krále Václava IV., a přestavěl ji na kněžský seminář.

Není znám jediný případ, že by se pokusil o osobní obohacení nebo o zisk pro vlastní rod, třebaže k tomu měl jistě nejednu příležitost. Arnošt Vojtěch Harrach patřil k neuvěřitelně malému množství lidí, kteří dokázali zůstat slušnými lidmi uprostřed nepřízně mocných i víru strážlivé války a nikdy neztratit tvář. Patří mu ohromné ocenění, že dokázal neúnavně mírnit nejhorší dobu českého národa a dalších obyvatel naší země.

Mgr. Jiří Karel

Studentský klub

Rýmařovská Erna zažila další hudební Pignik

Pod hlavičkou Studentského klubu SVČ proběhl v sobotu 2. září další ze série koncertů Pignik. Hostitelem byl rýmařovský klub Erna a na programu byly hudební lahůdky alternativního ražení. Domácí Sibérija, krnovští Hasta Luego a legendární trio Ty Syčáci z Brna.

Celý program zahájilo kolem deváté hodiny večerní rýmařovské poslechově-instrumentální těleso Sibérija, které před nedávnem provedlo úspěšnou fúzi s kapelou Brix Bar Band z Libiny, čímž bylo nástrojově obsazení kapely obohaceno o tenorsaxofon a elektrickou kytaru. V kombinaci s akordeonem Jirky Slavičinského, kytarovým labužnictvím Tondy Ionyho a nekompromisními rytmy bubeníka Romana Karla předvedla Sibérija v Erně, proč patří na vrchol moravské alternativní scény.

Hloubavé až zádumčivé melodie Sibérie přenesly večírek přes desátou hodinu a na minipodium nastoupila špičková brněnská skupina Ty Syčáci. Stylově nezařaditel-

ná kapela, tvořená basskytaristou Tomášem Fröhlichem a kytaristou Petrem Zavádilem, které zná každý „fajnšmekr“ z kapel, jako Pluto, Ošklid, Z kopce či VRM. V čele pak stojí (při koncertu sedí) výjimečný zpěvák, textař, performer a zakladatel fyzického básnictví Petr Váša.

Ty Syčáci se do diváků jaksepatří opřeli a ze svého bohatého repertoáru, nabitého humornými, mnohdy až absurdními příběhy ze života nejen lidského zahráli výběr toho nejlepšího. Základem byly písně z nejnovějšího projektu kapely, kterým je ekologicko-psychologická opera Lišák je lišák, ale k slyšení byly i starší pecky z desek Lék a jed či Máj v dubnu. Poměrně zaplněná Erna se velice dobře bavila a vytleskávání přídavek nebralo konce. Doufám, že si Syčáci trochu spravili chuť po svém minulém koncertě v Rýmařově, kdy nás v sále ZUŠ sedělo sedm

Závěr patřil krnovským Hasta Luego. Další kapela složená z ostřílených muzikantů, ať už to

Ty Syčáci

je kytarista Láďa Buchta (ex Mimostojící), houslista a zpěvák Dan Bartoš (ex 2kpb, Poslední výstřel, Dech noci) či basskytarista Milan Skorčík (Diletant Music Orchestra). V tomto složení fungují Hasta Luego (čes. uvidíme se později) necelý rok (kapela pod názvem Hasta Luego funguje od roku 2001). V hudbě klade kapela důraz hlavně na rytmus a zpěv surrealistických textů. V Erně se musela kapela vypořádat s několika nepříjemnými okolnostmi, ať už to byly problémy se zesilovačem nebo výměna strun na houslích. Přesto Hasta Luego zahráli vynikající koncert a myslím, že si mezi posluchači v Rýmařově získali velice dobré jméno.

A teď nepostradatelná děkovačka a samozhvala. Koncert se maximálně povedl, takže díky patří kape-

lám, všem, kdo nebyli líní a přišli za kulturou, veškerému pořadatelskému aparátu od zvukaře Ivana Sigmunda, přes holky u vstupného až po soumary, kteří se tahají s bednami, a samozřejmě obsluze samotného klubu. Další akci podobného ražení uvidíme v Rýmařově 13. října, kdy by se ve velkém sále SVČ měli představit bruntálští Jarý Štěp, Sibérija a pověstní Naoko taktéž z Bruntálu.

Johan

Hasta Luego

Tony Iony

**Rýmařovský horizont a Studentský klub Střediska volného času uzavřely
Literární a výtvarnou soutěž Marie Kodovské
V těchto kategoriích:**

- **poezie**
- **próza**
- **ilustrace**

Literární a výtvarná soutěž Marie Kodovské, kterou v lednu vyhlásily redakce Rýmařovského horizontu a Studentský klub SVC, se 31. srpna uzavřela. Během září a října budou všechny zasláné příspěvky vyhodnoceny a jejich autoři obeznámeni s termínem konání závěrečného literárního večera, na

kterém budou vyhlášeni vítězové všech tří kategorií.

V letošním ročníku se v redakci Rýmařovského horizontu sešlo překvapivé množství soutěžních příspěvků, z nichž jsme v průběhu soutěže mohli otisknout pouze zlomek. Z nepřeberného množství textů

a výtvarných prací budeme proto čerpat i nadále. Naši čtenáři tak budou mít možnost seznamovat se s těmi nejzajímavějšími příspěvky i po ukončení soutěže. Příští ročník Literární a výtvarné soutěže Marie Kodovské bude vyhlášen opět za dva roky, tedy v lednu 2008. ZN

ilustrace

Foto: Zdeněk Habr

poezie

Na Začátku

Usmrkané ráno
v sněhu loňské kosti
Hospoda Na Začátku
vysype trs chlapů
Na dvoře promenáda páry
bicykl s korozi
lán zimy

noví hosti

Drak

Svědčí nám v podřepu, můj strach
je znova čtyřlétý.
Eliška posmrkává a v očích se jí pase
skupinka zralých makovic.
Strništěm vládnu čápi, pár čistých křídel
vytleskává do klásků
a kdosi ve mně neobratně zkouší
dva tenké culíky

Lenka Juráčková

Chvilé

Odbíjí z opačného konce města
nová firma, zátarasy, chlápci v montérkách
otáčí hlavu, máme náskok

poledne zúhlední
v štrachání bagru, žbluňknutí
dětského dudlíku

strom na čistém prádle trávníku
polehává —

V koupelně

Schůzka s červeným kohoutkem
s vlasy si stáhnout
úředníka smog a nahrbená záda
Měsíci vynadat
že strká tvář do cizích bytů
rozkazuje si!

Stáhnout je do gumičky

V pažích mi svítá tvoje silueta
ve dveřích ráno
stýl jak mladý hodinář

30. června, U Pepy

Venkovní hospoda si drží slunce
od těla, číšník kočuruje ták
poptávka po topinkách
tečovaná ostrým oknem sociálek
leštíme po zrcadle břicha

*... říkám by tam za ní měla zajet.
... a on se na mě eště urazil.*

dvě srdce, jahodový džus

Letokruhy

Večeru sklouzla sukně s boků
Je světlá,
s hnědavými suky,
jak voní čistým plátnem ...

a když je vánek,
klíčí buky

Organizace a spolky

Ve Stránském si připomenuli význam břidlice

V současné době již málokdo ví, jak důležitý byl pro národní hospodářství před II. světovou válkou břidlicový průmysl, a to především na severní Moravě. Jeho počátky sahají do druhé poloviny 18. století, zejména v lokalitách Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů. Těžba ve všech lokalitách byla v počátcích povrchová a teprve později, koncem první poloviny 19. století, byla těžba povrchová nahrazována těžbou hlubinnou.

Břidlice tmavě šedé až modrošedé barvy jsou horniny, které vznikly usazováním jemného jílovitého materiálu s organickou příměsí v rozsáhlém moři, které existovalo v našem území v prvohorách, v období spodního karbonu označovaném jako kulum. V té době vznikaly také droby, pískovcové sedimenty, které jsou využívány jako výborný stavební kámen (např. lom ve Valšově). Cyklus byl završen vznikem mohutných vrstev kvalitního černého uhlí v tzv. hornoslezské pánvi, v dnešní ostravsko-karvinské oblasti.

Díky specifickým podmínkám vzniku a následné rekrystalizace mají břidlice výbornou odlučnost a tudíž štípatelnost v tenkých vrstvách, což ve spojení s dobrou opracovatelností do potřebných forem desek vedlo k jejich masovému použití zejména jako střešní krytiny, ale i na dlažby (chodby v rýmařovské radnici) nebo např. na psací tabulky. Rozemleté břidlice slouží jako plnivo do různých barev a past

(dříve i na výrobu gramofonových desek), po expanzi organických složek při zahřátí na výrobu lehčených stavebních hmot apod.).

Užitková břidlice se ve všech dolech a lomech zpracovávala výhradně na krycí plotny. Vyráběly se různé tvary různých velikostí. Před okupací byla výrobní kapacita všech břidlicových dolů a lomů cca 2 mil. m² krycích ploten ročně.

V oblasti moravických břidlic, na katastrálním území Velké Střelné, se nachází největší doposud známá břidlicová lokalita ve střední Evropě. Podle předběžných průzkumů provedených v r. 1947 dosahuje mocnosti až 100 m. Těžila se zde vysoce hodnotná břidlicová surovina na vý-

robu břidlicových ploten, která se jakostí a trvanlivostí vyrovnala těm nejlepším světových břidlicím. Počátkem minulého století zde bylo zaměstnáno asi 500

dělníků. Ke známým lokalitám, kde se těžila břidlice pro výrobu krycích ploten, patřily také obce Jiříkov, Břidličná, Václavov a další.

V době před II. sv. válkou a ihned po osvobození se o naši

a jsou nepřehlédnutelným fenoménem naší krajiny.

Dodnes lze spatřit na střechách historických staveb břidlici vytěženou v oblasti moravkoslezského kulmu. V posledních několika letech jsme v České republice naopak svědky renesance zájmu o tuto přírodní surovinu, a to nejen v souvislosti s opravami a rekonstrukcemi historických nebo církevních budov a památek, ale břidlicová krytina nachází uplatnění i na nově budovaných objektech. Návrat k přírodním materiálům má nepochybně perspektivu pro jejich krásu, prověřenou trvanlivost a odolnost vůči exogenním vlivům a architektonickou mnohotvárnost jejich uplatnění v estetickém řešení staveb a interiérů. Nespornou ekonomickou výhodou je nízká energetická výrobní náročnost a minimální vliv těžby, zpracování a použití na životní prostředí.

Jedním z programů Obecně prospěšné společnosti Sovinecko je podpora zachování lidových řemesel a dovedností. Proto na sobotu 26. srpna připravila společnost akci pod názvem „Šífování ve Stránském“. Šífr je lidové označení břidlice a vše o jejím zpracování a využití bylo náplní této akce. Návštěvníkům se představil mistr v oboru Miloš Pírek z Budišova nad Budišovkou, který předvedl ruční štípaní břidlice a následnou úpravu tvaru podle šablon. Mnozí zájemci si pod jeho vedením mohli vyzkoušet, že není zrovna jednoduché vyrobit například střešní tašku. Po jeho boku pracoval Ivana Sajkala z Bruntálu, známý svými dovednostmi z období středověku, který předvedl svůj um v dokonalém zpracování nerostů. Mnohý na povrchu nezajímavý

břidlici zajímalo také zahraničí. Byly to hlavně Holandsko, Belgie, Rakousko a Argentina. Největší rozmach používání pokrývačské břidlice je však z období Rakouska-Uherska. Břidlice byla používána na střechy těch nejvýznamnějších budov ve Vídni, Praze a ostatních městech mocnářství. Používala se také na dlažbu a našla uplatnění i v dalších oborech.

Odsunem německých specialistů a po znárodnění byla těžba břidlice omezena a nakonec ze 14 břidlicových dolů a lomů zůstal v provozu jediný, břidlicový důl Nové Těchanovice-Lhotka. Nutno podotknout, že ze strany příslušných orgánů již nebyl zájem těžbu a zpracování břidlice obnovit. Už jen zbytky hlušiny vyvážené na haldy v blízkosti těžních jam, dnes již začleněných do přírody, připomínají zašlou slávu břidlicových dolů a lomů

Fota: archiv Sovinecka, o. p. s.

kámen po řezu a vyleštění uchvacoval svojí krásou. V klubovně společnosti Sovinecko, o. p. s., se prezentovalo také umělecké zpracování břidlice. Skvělé umělecko-užitkové výrobky, vázy, popelníky či sloupkové hodiny, představil Richard Tomandl z Budišova nad Budišovkou. Z Podlesí přijel Květoslav Huta, rytec do břidlice. Technikou suché jehly mist-

rovsky přenáší výjevy na vyleštěné plochy břidlice. Opravdu bylo co obdivovat. Stěny klubovny se proměnily v malou minigalerii malovaných břidlic převážně s přírodními motivy a pozoruhodnostmi našeho kraje od Petra Schäfera ze Stránského - autora akce. Naďa Pašáková z Břidličné je již známá výrobou náhrdelníků, přívesků, broží a náušnic. Uprave-

nou břidlici oplétá měděným drátkem a mnozí z návštěvníků si právě od ní odvezli vzpomínku na tuto akci. Skvělým zakončením letošního šifrování byla přednáška geologa Ing. Jaroslava Kočandrlého, Csc., z Rýmařova o významu těžby a zpracování břidlice, o historii a současnosti těžby tohoto nerostu v našem kraji. Poutavá přednáška, která přešla v obsáhlou be-

sedu, byla doplněna filmem „Břidlicové doly na Nížkém Jeseníku“, který poskytlo Muzeum břidlice v Budišově nad Budišovkou. Závěrem lze jen konstatovat, že další zajímavá akce Obecně prospěšné společnosti Sovinecko se opravdu vydařila.

JiKo

(odborné pojednání o historii těžby břidlice čerpáno z internetových zdrojů)

pořádá 30. září 2006 ve Stránském

UKÁZKY SOKOLNICKÉHO VÝCVIKU

13.00 - 15.00 - Klubovna společnosti Sovinecko, o. p. s.
- soutěž pro děti a mládež v kreslení a malování dravců

15.00 - 17.00 - kopec „Holubák“
- ukázky výcviku dravců

Vstupné dobrovolné

Akce společnosti Sovinecko, o. p. s., podporuje strategický partner
PÁTÁ STAVEBNÍ CZ, a. s.

SAHADŽA JÓGA

Rýmařov zve všechny zájemce na koncert zpěvačky

MERI MARSHALL

Meri Marshall je zpěvačka a hráčka na akustickou kytaru z Nového Zélandu. Své písně zpívá v angličtině a ve svém rodném jazyce Maorů. Její jemný a osobitý projev přitáhne srdce každého člověka toužícího nalézt své vlastní Já.

Kde: sál Základní umělecké školy Rýmařov

Kdy: 1. 10. 2006

Začátek: 16 hod.

Vstupné dobrovolné

Základní kynologická organizace Rýmařov zve na I. ročník závodu o Pohár města Rýmařova,

který se koná v sobotu 14. října v prostoru kynologického cvičiště, jež se nachází pod benzínovou stanicí u hlavní silnice mezi Rýmařovem a Janovicemi.

Program závodu:

7.00 - 8.00 prezenze, losování
8.00 - 8.15 nástup, veterinární prohlídka, zahájení závodu
8.30 start prvního závodníka
16.30 předpokládané ukončení závodu, předání cen

Přihlášky a startovné:

Startovné činí 200 Kč; přihlášky a startovné zasílejte nejpozději do 30. září na adresu:

Jiřina Koudelová

Dobřečov 50, 793 44 Horní Město, mobil: 723 978 629

Hodnocení:

Tři nejlepší psovodi obdrží poháry a věcné ceny. Při rovnosti bodů rozhoduje: stopa, obrana, los. Proti rozhodnutí rozhodčího není odvolání.

Všeobecná ustanovení:

- každý závodník se prokáže platným členským průkazem nebo dokladem o zaplacení členství;
- psovod předloží očkovací průkaz psa s potvrzením o očkování proti psince, parvoviróze a vzteklině ne starší jednoho roku;
- pes musí být bez zranění a klinických příznaků nemoci;
- stopa, poslušnost i obrana proběhne podle NZŘ - ZVV2;
- průzkum terénu bude probíhat na zástěny;
- psovod zodpovídá za škody způsobené svým psem;
- hárající feny nutno nahlásit při prezenci, musí být umístěny na vyhrazeném místě a budou posuzovány zvlášť.

Platí přísný zákaz předchozího vstupu na cvičiště!!

(Občerstvení bude zajištěno.)

Výbor ZKO Rýmařov

Genius loci

Dobré světlo Jindry Štreita

„Kromě lásky a vztahů je pro mě čas tou nejdůležitější hodnotou,“ tvrdí světově proslulý fotograf Jindřich Štreit, který 5. září oslavil významné životní jubileum - 60 let a má na svém kontě více jak sedm set uspořádaných výstav a jedenadvacet vydaných publikací a knih. Jeho tvůrčí bilance za období jednoho roku je úctyhodná. Padesát čtyři výstav a šest vydaných fotografických knih. To je asi světový unikát.

Lidi oslovuje vaše mistrovská dokumentární fotografie podle mého názoru velmi emotivně. Vaše práce oslovují prosté lidi, ale také kolegy fotografy, sociology nebo psychology. Kde nacházíte vnitřní energii a co vás inspiruje?

Vnitřní energie je pro mě otázkou kontaktu s lidmi. V možnosti komunikace s lidmi nachází člověk to nejdůležitější - inspiraci. Na jedné straně si přeji, aby mé fotografie byly prosté, na druhé straně, aby měly filozofický přesah, který je důležitý nejen pro mě, ale i pro určité zobecnění. A to je právě to, co hledám.

V jednom rozhovoru jste řekl, že byste nedokázal fotit bez pokory. Kdy je potřeba při focení být pokorný?

Vždycky. Musíte vidět především člověka, kterého fotografujete, mnohdy je to otázka etická, kdy máte fotografovat a kdy ne. Snímky se dají pořídit vždy, ale pak záleží na samotném výběru, který uděláme a čím se pak prezentujeme, jakou fotografii člověka představujeme. Nejsem paparazzi, který by chtěl člověka ponižovat nebo degradovat. Pro mě je velmi důležité, aby nebyla publikována fotografie podobného charakteru.

Fotografoval jste s pokorou

Známy dokumentarista ze Sovince, docent pražské FAMU a pedagog Slezské univerzity v Opavě se ale přitom za workoholika nepovažuje.

O tom, že čas je pro Jindru Štreita opravdu nadevše, jsem se přesvědčil, když jsme si spolu domlouvali tento rozhovor. Mezi natáčením pro televizi, vernisážemi výstav v Praze a v Táboře a instalací výstavy v Bruntále si našel chvíli, aby se s naši-

mi čtenáři podělil o své zkušenosti, dojmy, moudra a zážitky. V jedné z místností rýmařovského SVC, kam jen spoře dopadá denní světlo, si prohlížím hloubavého, velice skromného a moudrého člověka, jehož tak trochu tajemný pohled s neustále zkoumavými očima jako by bez ustání hledal inspiraci pro zachycení toho správného, neopakovatelného momentu na filmový pás. Snad je to jen zdání...

v Čečně a Ingušsku?

V takovém případě musíte mít pokory velmi mnoho. Jednalo se o jeden z nejtěžších projektů, co se týká emocí. Nejsm válečný fotograf. Nehledám situace, kde teče krev nebo kde dochází k násilí. Zajímá mě pouze nejobyčejnější člověk, který je součástí politického konfliktu a který vzniklou situací trpí nejvíce. Politici ji vidí pouze z dálky. Zajímá mě prostý člověk, jak v takové situaci žije, myslí, jak celou situaci prožívá a jak se také trápí.

Jste věřící?

Na tuto otázku je poněkud složitá odpověď. Odpovím jako fotograf. Fotograf nebo umělec z obecného pohledu by měl být otevřený všem vírám. Fotografoval jsem budhisty, muslimy, katolíky i evangelíky nebo pravoslavné. Všichni máme něco společné. Zda existuje Bůh nebo něco nad námi, co nás přesahuje, můžeme to nazývat různě, například imaginací. Fotograf či umělec by měl být nestranný. Nemůžeme tvrdit, že pravda je na straně budhisty nebo katolíka. Život sám je určitým způsobem nastaven. Kde je ta pravda? To je otázka, kterou stále hledáme a kvůli které jsou i války. A vy se nemůžete přiklonit na jednu stranu a říci: To je pravda. Pak

vznikne konflikt. A já se snažím pochopit lidi, které fotografuji, a nechci se vymezovat do některé z kategorií.

V co věříte?

Věřím především v lásku.

ny mé výstavy jsou v prestižních galeriích. Vystavuji v klubech a nejrůznějších zařízeních nevýstavního charakteru. Na druhé straně se objeví mé snímky v nejpřestižnějších galeriích po

Díváte se na svět očima profesionálního fotografa, prostého člověka nebo se snažíte skloubit obojí dohromady?

Musí se tak dít opravdu v návaznosti. Situaci, kterou fotografuji a která je naprosto obyčejná a přichází ze života, musím vlastně přetvořit. Musím ji zakomponovat, musím najít světlo a kompozici, kterou dám výslednému výrazu. Musím se tak rozhodnout v momentě, kdy dělám snímek, který potom dotvším při zvětšování. Tam potom hledám tonalitu a to nejlepší, aby vyznění snímku bylo přesně takové, jaké chci. Aby forma byla adekvátní obsahu, který chci vyjádřit.

Z které své výstavy jste měl upřímnou radost?

Mám radost z každé výstavy. Vystavuji opravdu hodně a rád. Někdy je mi to vytýkáno. Ale obhajují to tím, že žádnou výstavu neinicuji sám. Vždy ji iniciuje člověk nebo instituce, která má o ni zájem. Velmi si toho vážím, že chce někdo mé fotografii věnovat čas, sílu, energii i finance. Pro mě je to pocta. Ne všech-

celém světě. Pro mě je každá výstava důležitá, nevidím mezi nimi rozdíl. Je to záležitost lidí, kteří expozici připraví, a těch, co se na ni přijdou podívat. Sám připravuji výstavy na Sovinci, což je jedna z nejmenších obcí v republice. Podobně to funguje v galeriích jiných měst, kde vystavuji. Včera jsem zahajoval výstavu v Táboře. Nepřišlo tam mnoho lidí, ale ti, co přišli, byli úžasní a vnímaví. 5. září jsem vystavoval v jedné z nejpřestižnějších pražských galerií a tam přišlo za čtyři hodiny asi pět set lidí. Opravdu nedělám rozdíly. Vážím si každého návštěvníka, který přijde a věnuje výstavě pozornost. Samozřejmě nejraději vystavuji v místech, kde fotografie vznikly, na Rýmařovsku a Bruntálsku, ta jsou pro mě nejdůležitější a ta mám nejradši. Rýmařov má své specifikum. Totiž že některé ze svých výstav, ať již v Galerii Octopus nebo v galerii na gymnáziu, vystavuji v české nebo i světové premiéře. A právě tady si ověřuji poprvé, jak fotografie na diváka působí.

Která vaše kniha vám přinesla opravdové uspokojení?

Asi ta úplně první. V mém případě to byla kniha Vesnice je svět. I když proti těm dalším nebyla tak dokonale vytištěna, mám ji nejraději právě proto, že byla první. Teď vyšla moje nejrozsáhlejší retrospektivní kniha, v dokonalém výtisku a úpravě. Samozřejmě mám radost, že je na světě, ale citovou vazbu mám ke své první knize.

Váš fotografický záběr je vskutku kolosální, od prostých lidí na venkově, dělníků v továrnách, přes romskou komunitu, duševně nemocné v léčebnách, drogově závislé v resocializačních zařízeních nebo lidí ve vězni-

chává v člověku hlubokou stopu, ale také jej nesmírně obohacuje v tom, že máte možnost poznat prostředí, do kterých byste se nikdy za normálních okolností nedostal. A to je pro mě prostě úžasné. A ty stopy jsou především emocionální, citové, protože bez osobního přístupu nelze fotografovat.

Údajně připravujete novou výstavu svých kalendářů? Můžete o ní říci něco bližšího?

Bude se jednat o výstavu, která bude tak trochu specifická. K vidění byla již v Ostravě a od 19. září bude také ve slovenské Národní galerii v Bratislavě, kde zároveň bude uvedena moje snad největší retrospektivní vý-

cích či azylových domech až k domovům duchodců. Náměty, které mnohdy berou dech. Co se vám honí v mysli, když fotíte v těchto zařízeních?

Jsem fotograf, který se věnuje sociální problematice. Ta je pro mě důležitá a já v tom vidím náplň života. Nemá smysl dělat něco, čemu nevěříte nebo to děláte pro efekt nebo řekněme pro peníze. Já mám to štěstí, že jsem to nikdy nemusel dělat. Zabývám se opravdu tím, co mě baví a čemu věřím. A to je právě sociální problematika. Samozřejmě se při této práci setkávám s velkou radostí, ale na druhé straně také s velkým utrpením. Tak například dnes budu fotografovat pohřeb. Někdy se opravdu jedná o krajní meze, ale toho neobvyčejnějšího a nejobanálnějšího života. Myslím si, že právě v tomto je to nejdůležitější. Zachytit i třeba vrcholné okamžiky života od narození až po smrt. Fotografování v různých zařízeních, jak jste je jmenoval, zane-

stava. Oč vlastně jde: V roce 2000 jsem vydal kalendář s mými fotografiemi pro jednu firmu. Několik těchto kalendářů mi vrátili zpátky a já jsem přemýšlel, jak s nimi naložím. Oslovil jsem asi sto sedmdesát významných výtvarníků z celé republiky s tím, aby kalendáře přetvořili v duchu toho, jak na ně mé fotky působí. Někteří je pomalovali, jiní rozstříhali a vytvořili z nich různé koláže. Vznikl tím zajímavý projekt interpretací mých snímků těmito umělci. Fotografie jsou zde propojeny s výtvarným uměním. K těmto interpretovaným kalendářům bude vydán katalog, který zároveň poslouží jako kalendář pro příští rok.

Vystavoval jste v galeriích velkých metropolí celého světa. Liší se vnímání lidí vašich dokumentárních fotografických příběhů v té či oné zemi?

Lidi z různých zemí zaujme na snímcích pokaždé něco jiného. Pro mě je to velice důležité, protože objevují na fotografiích po-

řád něco nového. Někoho zaujme více krajina, jiného vztahy lidí, dalšího třeba oblékání nebo jak lidé žijí a v čem. Japonci hledá například rozdíl v tom, jak bydlí oni a Evropané. Je to velmi individuální. Každý divák je osobnost a každý si najde tolik, do jaké míry je sám připraven na vnímání fotografie. Proto se snažím o maximální šíři záběru, aby záchytných bodů bylo co nejvíce. Aby ve snímcích našel myšlenku intelektuál i prostý člověk. Snažím se o to, aby mé fotky byly poněkud zašifrované a tajemné, ale na druhé straně aby byly také prosté. A toto propojit je velkým kumštem. A k tomu potřebuje člověk spoustu času, síly a energie.

Pátého září jste oslavil významné kulaté jubileum 60 let. Je to podle vašeho názoru mnoho nebo nemáte čas přemýšlet o tom, jak život ubíhá?

Samozřejmě, že člověk bilancuje. Proto jsem udělal i retrospektivní výstavu. Ale někdy mám pocit, když jsem nabitý energií a mám hodně síly, že jsem mladší. Víte, někdy se cítí člověk hodně unavený, ale přijde ráno

a má ještě větší chuť do práce. Nejdůležitější v životě je opravdu zdraví, které vám umožňuje žít naplno. A to je taky mé životní krédo. Dávat se a přijímat.

Jednou jste řekl, že kromě lásky a mezilidských vztahů je pro vás nejcennější čas, je to pravda?

To ostatně vidíte sám (*směje se mistr české dokumentární fotografie a oba sledujeme hodinky*). **Kdy si najdete čas pro sebe?**

Pro mě je nejdůležitější čas, když pracuji a když se mohu koncentrovat. Nejšťastnější jsem, když mohu fotografovat a potom když zpracovávám snímky ve fotokompoze. To je pro mě vznášení. A také to, když mohu komunikovat s lidmi. Tvůrčí je nádherné, povznášející a obohacující. Jsem šťastný, že mě to potkalo.

Měl jste vždy dobré světlo?

Světlo je vždy dobré. Záleží na vás, jak s ním naložíte. Nemohu nikomu vyčítat, že světlo není právě teď takové, jaké bych potřeboval. Je třeba mít trpělivost a počkat si na správnou chvíli. Ano, já věřím, že mám a budu mít dobré světlo.

Děkuji vám za rozhovor.

Fota: Jindřich Štreit

Ke své práci přistupuji s otevřeným srdcem. Lidé, které fotím, mi dávají důvěru. Jakmile cítím sebemenší odpor, nefotografuji. Vím, že dokud nevytvořím vzájemnou silnou vazbu, jiskra nepřeskočí. Jak se lidé dávají mně, tak se také já musím dávat jim.

Doc. Jindřich Štreit

Životopis Jindřicha Štreita ve zkratce

Světově proslulý fotograf Doc. **Jindřich Štreit** se narodil 5. září 1946 ve Vsetíně na Valašsku. V roce 1956 se s rodiči a sourozenci přestěhoval do podhůří Jeseníků. Vystudoval gymnázium v Rýmařově (1963) a pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova. Účastnil se fakultních výstav a studium zakončil první samostatnou výstavou fotografií (1967). Je ženatý, manželka Agnes vyučuje hudbu, dcera Monika patří k nepřehlédnutelným interpretkám ve hře na flétnu.

Po absolvování univerzity začal vyučovat na Základní devítileté škole v Rýmařově, potom se stal ředitelem školy v Sovinci, později v Jiříkově. Od roku 1974 vedl galerii v Sovinci, od r. 1997 v Bruntále. Od roku 1981 úzce spolupracuje s progresivními umělci v Praze, Brně, Bratislavě a v dalších centrech České republiky i v zahraničí.

První impuls k fotografování dostal od otce, v roce 1964 jej k této činnosti podnítil prof. Jan Bukovjan. Od roku 1972 se koncepčně věnuje zobrazování vesnického života. Soustředil se na portrét a na romskou tematiku. V letech 1974 - 1977 absolvoval Školu výtvarné fotografie, závěrečnou prací byl soubor z divadelního prostředí. Vytvořil stovky syrových a přitom hluboce lidských dokumentů z prostředí Sovince a dalších obcí na Rýmařovsku a Bruntálsku, velmi vzdálené přikrášlenému pohledu na vesnici z oficiálních komunistických médií. Se smyslem pro objevování přízračných momentů ukazoval devastaci prostředí i lidí, rozpor mezi oficiální propagandou a realitou, ale i tradiční zvyky a vztahy a touhu po kráse a nadčasových hodnotách. Není

příliš nadnesené napsat, že Jindřich Štreit objevil pro světovou fotografii téma vesnice. Nikdo nefotografoval venkov tak dlouhodobě a důsledně jako on.

V roce 1982 se zúčastnil jako jediný fotograf nepovolené výstavy neoficiálních výtvarných umělců na tenisových kurtech v Praze a jeho práce vzbudily zájem StB. Byl vzat komunistickou policií do vazby a odsouzen k trestu odnětí svobody v délce deseti měsíců s podmíněným odkladem na dva roky za hanobení republiky a jejího představitele. Byly mu zabaveny negativy, pozitivy i fotoaparát jako nástroje „trestných skutků“. Měl zakázáno pokračovat ve své „trestné činnosti“. Po svém propuštění nesměl učit. Pracoval v knihovně, později jako dispečer Státního statku Ryžoviště. Ještě intenzivněji fotografoval a organizoval kulturní život. Po roce 1989 byl v letech 1991 - 1994 zaměstnancem okresního úřadu a také muzea v Bruntále. Od roku 1991 pracoval na dokumentárních projektech ve Francii, Anglii, Rakousku, Německu, Japonsku, Maďarsku, na Sibiři i v České republice. Od roku 1994 je samostatným fotografem. Je docentem a vyučuje dokumentární fotografii na Institutu tvůrčí fotografie PPF Slezské univerzity v Opavě.

Je autorem 21 knih dokumentárních fotografií: Vesnice je svět (Praha 1993), 14 pohledů na okres Saint-Quentin (Praha 1993), Le Quai de Rohan - Nouvelle Ville (Lorient 1994), Lidé olomouckého okresu (Olomouc 1995), Mikulovsko (Mikulov 1995), Der Hof (Vídeň 1995), Japonsko - Lidé z Akagi (Opava 1997), Lidé ledkových dolů (Wittelsheim 1998), Zabavené fotografie (Brno 1999), A coeur per-

du - Doteky srdce (Belfort 1999), Cesta ke svobodě (Sovinec 1999), Brána naděje (Olomouc 2000), Na konci světa (Vimperk 2000), Lidé Třineckých železáren (Třinec 2000), Fotografie z kraje písku (Budapešť 2000), Kam nevstoupila noha fotografa (Moravský Beroun 2001) ad. Za řadu z nich získal ocenění v soutěži o nejlepší fotografické publikace roku, pořádané časopisem Fotografie Magazin. Svými fotografiemi ilustroval mnoho dalších publikací. Měl přes 700 autorských výstav a zúčastnil se mnoha set skupinových expozic. Je členem sdružení Q Brno, Spolku olomouckých výtvarníků, Aktivu volné fotografie při Pražském domě fotografie a Umělecké besedy v Praze. Jeho fotografie jsou ve sbírkách desítek významných muzeí a galerií v řadě zemí (např. Moravská galerie, Brno; Umělecko-průmyslové muzeum, Praha; Národní galerie, Praha; Museum Sztuki, Lodž; Museum Ludwig, Kolín nad Rýnem; Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét; Victoria and Albert Museum, Londýn; Musée de l'Elysée, Lausanne; Niederösterreichisches Landesmuseum, Vídeň; Bibliothèque nationale, Paříž; Musée Nicéphore Niepce, Chalon-sur-Saône; International Center of Photography, New York; The Museum of Modern Art, New York; The Museum of Fine Arts, Houston; Gernsheim Collection, The University of Texas, Austin; Harvard University Museum of Art, Cambridge; Stanford University Museum of Art; The Art Institute of Chicago; The National Gallery of Art, Washington; Tokyo Metropolitan Museum of Photography).

Připravil JiKo s pomocí webových stránek o Jindřichu Štreitovi

Kritickýmá očima

Bezejmenní vandalové nemají úctu k práci druhých

Germánský kmen Vandalů roku 455 dobyl a vyplenil Řím. Současní vandalové pro změnu ničí kulturní památky, veřejně prospěšné objekty, trhají jízdní řády, čerstvě nalepené plakáty na vývěsních plochách ve městě, které si někdo zaplatil, převracejí popelnice a kontejnery, svými uměleckými sprejerskými dílky (grafitti) „zkrášlují“ nové fasády domů, dokazují si sílu na mladých porostech nebo dřevěných lavičkách a způsobují nesmírné hmotné i morální škody.

Řádění vandalů bohužel nebyla ušetřena ani nově vysázena zeleň na nedávno zregenerovaném panelovém sídlišti Příkopy. Po nájezdu některého z chtivých rádo by milovníků zeleně zůstaly po okrasných keřích před jedním z panelových domů pouze tři velké díry. Vandal - nový majitel odcizených keřů - je zcela jistě spokojen, protože uloupená kořist v podobě rostlin s růžovými lístky bude sloužit výhradně jemu. Ostatně proč by taková „paráda“ měla lahodit oku obyvatel nějakého paneláku. Nad touto skutečností kroutilí nevěšičně hlavou i pracovníci odboru životního prostředí a regionálního rozvoje Městského

úřadu Rýmařov. S lehkou nadsázkou musím konstatovat, že pokud je nám občanům osud bydlení ve zvelebeném prostředí tak trochu lhostejný, nezbyvá než opatřit každý roh ulice kamerami, založit domobranu, jak to ostatně praktikují v jiných obcích, a na naše nenechavé spoluobčany si tak trochu posvítit. Jsem zvědav, jak dlouho budou dětské atrakce, které prozatím odolávají nájezdům přerostlých pubescentů, sloužit nové dětské populaci.

Ale vážně. Sedmnáct let již nežijeme v době, kdy „to, co patřilo všem, jsem si mohl vzít i já“. Na druhou stranu ale žijeme v době, kdy ničení cizích věcí je zřejmě společenskou normou. Budeme si muset zvyknout, že i tací lidé žijí mezi námi. Lidé, kteří pouze ničí nebo poškozují věci, které jim nepatří, a mají ze svého počínání neskrývanou radost. Moralizování zřejmě není na místě. Ovšem pořád nechápu, jak si kdokoliv může dovolit zničit něco, co někdo druhý pracně vytvořil.

Starověcí Vandalové neznali písemnictví a nic se po nich nedochovalo. Po současných

vandalech toho zůstane opravdu mnoho: spoušť, nepořádek a zničené hodnoty. *JiKo*

Sport

Domácí kuželna přinesla našim další cenné body

V sobotu 19. srpna se konal předposlední závod turnaje Českého poháru 2006 tělesně postižených kuželkářů. Na domácí kuželnu se šlo celkem dvaadvacet sportovců z celé České republiky a naši kuželkáři Tělovýchovné jednoty Jiskra Rýmařov si vskutku nevedli špatně. V kategorii LP2 - muži vybojoval Karel Forcek výborné třetí místo (448 kolků) a čtvrtou příčku obsadil náš další kuželkář Ivo Mrhal (433 kolků). Zlato a stříbro si odvezli borci z ČKD Blansko Bohumil Bašný a Jan Šmerda. V kategorii TP - muži již tradičně zazářil Zdeněk Dočkálek, který ziskem 538 poraže-

ných kolků zvítězil před Jaroslavem Horáčkem z Olympie Bruntál a třetím Rudolfem Vávrou z Mety Opava. V cestě za získáním dalšího titulu mistra Českého poháru 2006 už jeho pozici nemůže ohrozit ani poslední závod, který se uskuteční 17. listopadu v Horním Benešově. V kategorii TP - muži skončil na šestém místě rýmařovský Miroslav Grebenár (467 kolků). Celkově je Karel Forcek v kategorii LP2 na čtvrtém místě a Ivo Mrhal na pátém.

Je na místě vyslovit upřímné poděkování hlavnímu rozhodčímu Zdeňku Dědáčkovi a paní Marii Dědáčkové za vzornou obsluhu, kterou si

všichni hráči velmi pochvalovali.

Lví podíl na konání republikového turnaje tělesně postižených kuželkářů mají sponzoři, bez kterých by se tato kuželkářská událost jen stěží obešla. Hlavním sponzorem byl Petr Lašák - autobazar. Další sponzoři turnaje: Unisko - Petr Sadovský, Uniservis - Josef Měraďa, RD Rýmařov, s. r. o., Autocolor Design - Igor Komůrka, Elektro Medek Břidličná, Pipa - klempřství, Hotel Slunce, Josef Procházka, hostinec Pod Kaštany Velká Štáhle - L. Viktorínová, Amin Velká Štáhle a MěÚ Rýmařov.

JiKo

Janovický brod prověřil odvahu a sílu bikerů

Koncem 80. let vznikly v Jeseníku a ve Vrbně pod Pradědem cyklistické celoroční soutěže: „Jeseník Tour a Tritour“. V roce 1994 se organizátoři jednotlivých akcí mezi sebou dohodli, z každé soutěže vybrali tři závody a na závěr uspořádali zvláštní konečný závod „Zlaté Hory - Rejvíz“. Těchto sedm závodů nese název Jesenický šnek (od r. 1995).

O zrod Jesenického šneka se zasloužili především Miloslav Mlynář (ACS Drak Vrbno pod Pradědem) a Bořivoj Kubíček (ASPV Vápenná). Jesenický šnek si získával větší a větší popularitu. V roce 1996 se cyklistika začala prosazovat také na Rýmařovsku a v roce 1997 již měla soutěž 10 závodů: čtyři ve Vrbně pod Pradědem, dva v Rýmařově, jeden v Krnově, Zlatých Horách, Jeseníku a Bruntále. V roce 1998 byla soutěž složena ze 14 závodů a výsledky se začaly zpracovávat na PC. Celkovému zpracování výsledků velice pomohlo zajištění softwaru v roce 2001, kte-

ré provedl Karel Stržínek.

V roce 2002 byl počet účastníků JŠ již přes 300. V tomto roce se začaly pravidelně zúčastňovat kluby ze Šumperka, Opavska, Ostravska a jejich členové začali vstupovat do celkového pořadí a soutěže družstev, která byla zavedena také v tomto roce. V roce 2003 se začala hodnotit nová kategorie „Handbike“ a bylo založeno občanské sdružení Jesenický šnek se sídlem na Panské 11 v Janovicích u Rýmařova, jehož jednatelem je předseda JŠ Roman Mosler. V roce 2004 se závodů Jesenického šneka zúčastnilo asi 300 závodníků a v soutěži družstev figurovalo 20 týmů. V sezóně 2005 byla soutěž složena z 15 závodů (8 závodů silničních, 3 časovky, 4 závody MTB) a do celkového hodnocení se započítávalo 60 %, tj. 9 závodů.

Snahou pořadatelů je motivovat k účasti v JŠ také mládež. U kategorií žáků a žaček je snaha, aby závody nebyly delší než 40 min. Dalším záměrem je uspořádat závody také pro ty, kdo nemají najeto 15 000 km za

sezónu a nemohou jezdit závody dlouhé 120 km. Do své přípravy však závody Jesenického šneku zařazují také závodníci jako Jiří Magál - reprezentant ČR v běhu na lyžích, Marcel Pipek - olympijský vítěz z Atén v kategorii Handbike, Lubomír Tomeček - několikanásobný mistr republiky v orientačním běhu, běhu na lyžích a MTB, Zdeněk Mlynář - juniorský mistr světa v cyklokrosu, Zbyněk Ocásek senior - bývalý reprezentant ČR v cyklokrosu, Pavel Podešva - vítěz závodů evropského poháru X-terra a několikanásobný mistr republiky v triatlonu, Radek Bonk - známý hokejista a další. Nicméně Šnek získal svoji úroveň především díky řadovým cyklistům. Předposledním závodem letošní série Jesenického šneku byl tradiční závod kolem hotelu U Zámku v Janovicích u Rýmařova, který se uskutečnil v sobotu 19. srpna. Na startu stálo početné pole asi sto padesáti jezdců z celé České republiky, mezi kterými nechyběla zvučná jména, jako například juniorský

mistr světa a dvojnásobný vítěz závodů světového poháru Zdeněk Mlynář (Max Cursor), který se janovického okruhu zúčastnil již podruhé, potvrdil letošní skvělou formu a v hlavní mužské kategorii vybojoval zlatou trofej. Na startu stálo také již zmiňovaný Pavel Podešva (DuKo Rýmařov) a mnoho dalších kvalitních jezdců.

Závod měl díky organizátoru Romanu Moslerovi velmi dobrou úroveň a jel se v šesti kategoriích, nejdelší trať měřila 28 kilometrů. Nejtěžším místem závodu byl tradiční brod před vjezdem do zámeckého parku, který prověřil nejen odvahu, ale také sílu bikerů. V první desítce hlavní mužské kategorie dojel zkušený krosař Martin Vala (CK Stará Ves), dobré umístění si rovněž zajistili naši borci Petr Chaloupka (SOK Rýmařov - 14. místo), Josef Mlčák (CK Stará Ves - 16.), Antonín Ištván (SOK Rýmařov - 17.), v první půlce startovního pole se umístili také Vladimír Kistan (SOK Rýmařov), Aleš Hnát (DuKo Rýmařov),

Fota: Romana Mezihoráková a Jakub Vala

řov) nebo Jakub Vala a Radek Kolář (CK Stará Ves). Potěšující je, že se cyklistických závodů zúčastňuje čím dál tím více mladých závodníků. Nejmladší kategorie dětí do dvanácti let byla v závodě kolem janovického zámku zastoupena dvěma desítkami závodníků.

Účastníci seriálu Jesenického šneku se ještě zúčastnili posledního závodu letošní sezóny a sice v Krnově na Ježníku. Na startu se objevilo pole čtyřiašedesáti bikerů a nejdelší trať měřila 24,5 kilometru. Naši borci si vedli opět znamenitě. Pavel Podešva vybojoval skvělé sedmé místo a Aleš Hnát dojel dvanáct-

tý. Méně se dařilo Martinu Hrabalovi, Karlu Stržínkovi, Liboru Hrabalovi, Lukáši Janáčovi, Ivanu Krejzovi a Janu Křenkovi (všichni CK Stará Ves), kteří dojeli ve druhé polovině startovního pole. Stáj CK Stará Ves ale výborným výsledkem podpořil dorostenec Lubomír Orság, který na šestikilometrové trati vybojoval stříbrnou pozici.

Velmi potěšující je umístění našich závodníků v konečném pořadí XII. ročníku Jesenického šneku. Z celkových tří set sedmdesáti zúčastněných skončil na vynikajícím prvním místě Lubomír Orság v kategorii H (CK Stará Ves), stejně jako stájový

kolega Martin Vala (C) a stříbro v kategorii D uhájil Pavel Podešva z DuKo Rýmařov. Skvělé druhé místo si rovněž zajistila Petra Stržínková v kategorii Ž (CK St. Ves), páté a šesté místo v kategorii D vybojovali Miroslav Káňa a Vlastislav Durman (DuKo Rýmařov). Karel Stržinec v Céčku uhájil bramborovou medaili a Roman Lasovský v kategorii A se umístil na skvělém druhém místě (oba CK St. Ves). Výborné je prvenství Michaely Ištvanové (SOK Rýmařov) a čtvrté místo Sabiny Návratové (SKI RD Rýmařov) v kategorii G. Závěrečné vyhodnocení Jesenického

šneku proběhne podle propozic v Rapotíně; výsledky tohoto závodu budou započítávány do XIII. ročníku.

Uvedené umístění napovídají, že naši sportovci přípravu na závody nepodcenili a velmi dobře reprezentovali město Rýmařov. Za to jim budiž vysloven velký dík, stejně jako všem sponzorům, kteří se přičinili o zdárný průběh jednotlivých dílů seriálu. O sponzorství závodu kolem janovického zámku se zasloužily hotel U Zámku, Mauritz poháry, Cykloklub Stará Ves, SOK Rýmařov a MěÚ Rýmařov.

JiKo

(zdroj www.jesenickysnek.com)

TJ Jiskra Rýmařov

(1946 - 2006)

34. část

60 let novodobé historie rýmařovské tělovýchovy

(Pokračování z vydání RH 14-2006)

Kuželky mají v Rýmařově dlouholetou tradici, o prvním kuželkářském klubu se hovoří již v roce 1946. Jeho snahou bylo prosadit tuto hru na úroveň ostatních sportů a co nejdříve začít hrát mistrovské soutěže, alespoň v rámci tehdejšího rýmařovského okresu. Tato myšlenka našla velmi brzy odezvu v Janovicích, Staré Vsi a Břidličně.

Se soutěží bylo započato v roce 1947, kdy okresní vedení kuželkářského sportu zorganizovalo soutěž devíticelenných družstev v tzv. Moravské dorážkové. Rýmařovští kuželkáři hráli svá utkání na zrekonstruované dřevěné jednodráze, která stála v prostorách vedle dnešního kina. Tato dráha sice v žádném případě nemohla sloužit vysokým sportovním výkonům, ale plně posloužila k rozvoji nového sportovního odvětví v našem městě. Postupem času se však stále více jevila nutnost vybudování nového sportovního stánku, který by uspokojoval jednak nároky hráčů na lepší výkony, jednak soutěžní podmínky řídicích orgánů.

Od roku 1953 se začaly hrát nové soutěže v družstvech na 100 a 200 hodů sdružených, což na tehdejší jednodráze představovalo maratón 8 hodin. Nebylo proto žádnou zvláštností, že soupeři Jiskry odmítali na její dráze vůbec nastupovat. Naděje proto

svitla v roce 1953, kdy se měl v Rýmařově budovat nový městský stadion na Palackého ulici, jehož součástí měla být i dvoudráha kuželny. Pro velké neshody v tělovýchovném hnutí se však ani nezačalo. Tato situace rýmařovské kuželkáře neodradila a rozhodli se postavit si novou kuželnu sami.

Za velkého pochopení TJ Jiskry a za vydatného pracovního úsilí i podpory města se žádané přání počalo naplňovat v roce 1954. Za šest let byla kuželna slavnostně otevřena a předána do užívání. Slavnostního otevření se zúčastnilo mistrovské družstvo ČSSR v čele s tehdejší mistryní světa Vlastou Šindlerovou z Přerova.

V samotném oddíle dochází ke stále většímu zájmu o tento sport, takže je ustaveno další družstvo mužů, které bylo zařazeno do okresního přeboru. Kuželky získávají ve městě mimořádnou oblibu a nebyvalý zájem mezi veřejností, a proto již od roku 1967 organizuje oddíl pravidelné odborářské turnaje z neregistrovaných hráčů. Z původních 60 hráčů a několika závodů a podniků ve městě a okolí dnes tento turnaj nachází největší popularitu a společenského využití. Jeho dnešní název zní MAKL - Městská amatérská kuželkářská liga a počet tříčlenných družstev čítá 45, tj. 135 spoluobčanů města, nepočítaje v to jejich rodinné příslušníky jako aktivní diváky.

Prudký rozmach toho sportovního odvětví měl za následek vytvoření dalších soutěžních družstev v oddíle kuželek - družstva mužů, žen a dorostenců. To se ovšem neobešlo bez další modernizace kuželny.

V roce 1976 je instalováno automatické samostavěcí zařízení kuželek, v tehdejší hodnotě sto třiceti tisíc korun. I tato úprava znamenala technické zlepšení parametrů kuželny. Když navíc dochází k ustavení dalších družstev mužů a dorostenek, stává se kuželna příliš těsnou a nedostačující. Proto v roce 1981 přichází na řadu přestavba dvoudráhy na čtyřdráhu. S finanční podporou ČSTV, města, rýmařovských závodů a za vydatné pomoci samotných kuželkářů byla celá akce dokončena v neuvěřitelně krátké době šesti týdnů. Tato investice již představovala částku osm set tisíc korun při vynaložených nákladech sto třiceti tisíc.

Vybudováním nové čtyřdráhy byly vytvořeny všechny předpoklady pro zvýšení tréninkové a závodní činnosti a zároveň další možnosti pro uspokojení zájemců z řad příznivců a veřejnosti. U této iniciativy byla registrována jména, jako např. Zdeněk Dědáček a synové, Ing. Žižka, Ladislav Hájek, Miloš Sedláček st. a ml., Karel Sigmund, Miroslav Spurný, Ladislav Smisitel, Antonín Sochor a celá řada nejmenovaných kuželkářů a pří-

znivců. Sportovní výsledky jsou pak úměrně vytvořeným podmínkám modernizované kuželny. Samotná skutečnost, že prakticky všechna družstva hrají v krajských soutěžích, svědčí o výkonnostním růstu hráčů a hráček. Oddíl se proto může chlubit i výsledky jednotlivců. V roce 1966 získala Ludmila Klesnilová mistrovskou třídu a byla zařazena do širšího reprezentačního výběru ČSSR. V roce 1983 získala velmi pěkné výsledky družstva mládeže. Jak družstvo dorostenek, tak také družstvo dorostenců dosáhlo na tituly přeborníků kraje a postoupilo do přeboru ČSR. Dorostenky získaly titul přebornice ČSR. Kvalifikovaly se do celostátního finále, kde si vybojovaly opět bronzové medaile a Mirka Smisitelová dokonce medaili stříbrnou.

V současném období hraje družstvo žen I. kuželkářskou ligu, muži a dorostenci II. kuželkářskou ligu, ostatní družstva pak na úrovni krajských a okresních soutěží.

Oddíl kuželek je častým organizátorem dalších pohárových turnajů a soutěží, pořadatelem okresních, krajských i celostátních akcí kuželkářského sportu, mezi které patří např. i „Pohár mladých nadějí“, v němž naši mladí kuželkáři získávají ceněná pořadí.

František Pohanka, předseda TJ

RÝMAŘOVSKÝ DESETIBOJ 2007 XXXI. ROČNÍK

INFORMACE PRO KAŽDÉHO

KDO ?

Sportovní nadšenci obou pohlaví každého věku. Dělíme se do pěti kategorií:

- Ženy A - do 35 let
- Ženy B - nad 35 let
- Muži A - do 45 let
- Muži B - do 59 let
- Muži C - nad 60 let

KDY ?

Od září do června. Co měsíc, to jedna disciplína, tj. 10 setkání za rok (výmluva „nemám čas“ tedy neplatí).

ZA KOLIK ?

Jednorázový příspěvek.

- 100 Kč Muži A, B
- 100 Kč Ženy A, B
- 50 Kč Muži C

V ČEM?

- turistika, cykloturistika
- běh na 1000 m, resp. 600 m
- střelba ze vzduchovky
- kuželky
- plavání
- běh na lyžích
- stolní tenis
- skok daleký
- vrh koulí
- běh na 60 m

O CO ?

O poháry pro 3 nejlepší v každé kategorii.

PROČ ?

- Abych měl pocit, že něco dělám pro své zdraví.
- Abych zjistil, čeho jsem ještě schopen.
- Abych se pravidelně setkával s partou sportovních nadšenců.

Neváhej a přijď!

ZAČÍNÁME

16. září 2006 v rámci „Rýmařovské 50“ turistikou nebo cykloturistikou

Pěšky

- Ženy B a Muži C 15 km
- Ženy A a Muži A, B 35 km

Na kole

- Ženy B a Muži C 25 km
- Ženy A a Muži B 35 km
- Muži A 60 km

(Pro cyklisty je povinná přílba.)

Start pěších je od 6.00 do 9.00, cyklisté vyjíždějí společně v 9 hodin. (Přesnější informace - turistický oddíl.)

6. října 2006 pokračujeme během na 1000 m, Muži C na 600 m.

Běhat budeme od 17 hodin na hřišti u kotelny na Okružní ulici.

O dalších disciplínách budete včas informováni pozvánkou s výsledky z předchozích disciplín.

SMP Severomoravská plynárenská

RWE Group

Vážení zákazníci,

nejbližším kontaktním místem SMP ve Vašem regionu je kancelář **smluvního partnera SMP**

U nově plynofikovaných objektů

- přijímá žádosti o připojení k distribuční soustavě
- přijímá žádosti o dodávku zemního plynu
- uzavírá smlouvy na dodávku zemního plynu
- provádí montáže plynoměrů (bezplatně)

U stávajících zákazníků SMP přijímá

- žádosti na změnu odběratele
- žádosti na změny v kupních smlouvách
- žádosti na demontáž plynoměru

**Štefela Pavel - montáž
plynovodů a instalace**
Dukelská 2
792 01 Bruntál

Tel.: 554 716 111
e-mail: stefela@quick.cz
web:
www.stefela.krnov.net

Otevírací doba

Pondělí	8.00 - 12.00	13.00 - 17.00
Úterý	8.00 - 12.00	13.00 - 15.00
Středa	8.00 - 12.00	13.00 - 17.00
Čtvrtek	8.00 - 12.00	13.00 - 15.00
Pátek	zavřeno	

Zákaznická linka SMP 840 111 115 (v pracovní dny od 7 do 19 hod., vždy za cenu místního hovoru)

Cenová linka SMP 841 141 141 (nonstop informace o cenách zemního plynu)

Pohotovostní linka SMP 1239 (nonstop, pouze v případě poruchy)

www.rwe-smp.cz

Z důvodu poklesu zájmu zákazníků o hotovostní platby **zrušila SMP od 1.9.2005 veškeré platby v hotovosti** na zákaznických kancelářích. Bližší informace o jiných způsobech platby za odběr zemního plynu vám poskytnou pracovnice smluvního partnera nebo také na www.rwe-smp.cz.

přijme řidiče pro mezinárodní kamionovou dopravu

Požadujeme:

- minimálně tříletou praxi v oboru MKD
- poctivé jednání

Nabízíme:

- dobré platové podmínky
- pracovní zařazení na místo střídače s perspektivou přidělení vozidla

Nástup možný ihned

Kontakt:

Stanislav Juřena, tel.: 554 703 460 (7.00 - 16.00)

!!! MOTORISTÉ POZOR !!!

Firma Stanislav Juřena STANSPEJ zve do nového pneuservisu pro osobní i nákladní vozidla

- při zakoupení 4 ks pneu
- 1 ks zdarma
- ceny pneu již od 800 Kč/ks
- digitální vyvažovačka Sicam
- zvedání vozidel vzduchovým zvedákem Sicam

Najdete nás na adrese:
třída Hrdinů 45, Rýmařov

Provozní doba:
Po - Pá 8⁰⁰ - 16⁰⁰

duchovně- umělecké pásmo kostelní

kostel sv. Trojice
Albrechtice u Rýmařova

Sobota 16. 9. 2006
15:00 - 17:00

Program: Bohoslužba slova

Duo Babao

Židovské písně (Olomouc)

HUKL

folk s přívlastkem (Brno)

báňníci

Petr Španger

(Jeseník)

Bedřich Málek

(Olomouc)

Výtvarné práce

změna programu vyhrazena

ZUŠ v Rýmařově

nabízí výuku oborů:

hudební, výtvarný, literárně-dramatický

Minimální věk žáků: 5 let

Informace a přihlášky:

V kanceláři školy: Čapkova 6, tel: 554 211 818
nebo na Divadelní 10, tel: 554 211 388

SK STUDIO SPORT A ZDRAVÍ oddíl závodního aerobiku

Rýmařov, Žižkova 31, tel.: 554 212 346
e-mail: lydie.svedikova@tiscali.cz

přijímá děti
ve věku 5 let a více

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY
denně od 14.00 na uvedené adrese

prodejna - Podolská 16, RÝMAŘOV

KRMIVA

- superpremiová, prémiová a ekonomická krmiva pro psy a kočky
- konzervy, paštiky, mražené maso
- vitamíny a minerály
- sušené pochoutky a pamlsky

chovatelské potřeby

- obojky, šampony, spreje ...

!! krmiva a potřeby i pro ptáky a hlodavce !!

Po - Pá 9 - 12 14 - 18 So 8 - 11

tel.: 606 344 859, 724 237 931

Menu podle chuti !

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. Uzávěrka dne: 7. 9. 2006. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor: Mgr. Jiří Konečný. Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 15. 9. 2006. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 21. 9. 2006. Další číslo vyjde 29. 9. 2006.

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.

Cena 10,- Kč

O₂ Nový proud v komunikaci

Mobilní a pevná síť

Spojení se světem
4x rychleji

Život s Internetem
je mnohem jednodušší

4x rychlejší O2 Internet Expres 2048 můžete mít na 3 měsíce za cenu rychlosti 512 kb/s při aktivaci do 31. 10. 2006. A k tomu webová kamera Logitech zdarma.

**Pevná linka
za 1 korunu**

Umí teď toho víc,
než byste čekali

Sami si vyberte a sledujte tu nejlepší zábavu
Multimediální televize O2 TV u vás doma
Akční nabídka

První měsíc za 1 Kč

Základní nabídky O2 TV Zábava nebo O2 TV Kino
první měsíc jen za 1 Kč (1,19 s DPH)

Instalace	za 1 Kč (1,19 Kč s DPH)
Aktivace	za 1 Kč (1,19 Kč s DPH)
Modem	za 1 Kč (1,19 Kč s DPH)
Pronájem set-top-boxu za	1 Kč (1,19 Kč s DPH) za zúčtovací období po dobu 12 měsíců
Přístup k TV archivu za	1 Kč (1,19 Kč s DPH) za zúčtovací období po dobu 12 měsíců

A navíc jako bonus

První film z Videotéky v kategorii Filmové hity
za 1 Kč (1,19 Kč s DPH)

Akční nabídka platí při objednání do 31.10. 2006
a podpisu smlouvy na minimální dobu 12 měsíců.

**Prodejna O₂
Rýmařov**
náměstí Míru 2
(vedle pošty, 1. patro)
Tel.: 554 230 485

Myslete na konec roku. PF 2007.

Potěšte nejen sebe, ale i své blízké, spolupracovníky, obchodní partnery, dodavatele a odběratele ...

Stačí si vybrat !

- novoročenky
- kalendáře, diáře
- reklamní předměty

www.bp-design.cz

BPdesign reklama & propagace

Okružní 13, 795 01 Rýmařov, CZ, tel.: 554 212 646, fax: 554 230 102, mobil: 777 212 686, 777 212 696

NOVÁ
NABÍDKA

MÁLO NAJETO

Daewoo Matiz 0.8, CZ, servis, 1. maj., r. v. 2003, originál autorádio, zadní stěrač, tónovaná skla. Cena: 139 000 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Daewoo Matiz 0.8 SE, CZ, 1. maj., servis, r. v. 1999, airbag řidiče, rádio, centrál, el. okna, střešní nosič, tónovaná skla. Cena: 89 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Fiat Brava 1.4 12V SX, CZ, servis, r. v. 1997, airbag, autorádio, centrál, posil. říz., imob., el. okna, dělená zadní sedadla. Cena: 89 000 Kč.

DIGI KLIMA DIESEL

Ford Galaxy 1.9 Tdi, 1. maj., r. v. 2001, 4x airbag, ABS, rádio, el. sbr., posil. říz., vyhř. př. sklo, el. zrcátka a okna, centrál. Cena: 289 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

KLIMA

Hyundai Coupé 2.0, r. v. 1997, rádio, posil. říz., 2x airbag, ABS, alarm, el. okna, centrál, el. zrcátka, dělená zadní sedadla. Cena: 99 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

DIGI KLIMA LPG

Opel Omega 2.0 16V CD, r. v. 1997, posil. říz., PC, 2x airbag, ABS, centrál, el. okna, el. zrcátka, dělená zadní sedadla. Cena: 89 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Peugeot 106 1.0 XN, r. v. 1996, rádio, střešní okno, zadní stěrač, imobilizér, dělená zadní sedadla. Cena: 59 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

KLIMA DIESEL

Peugeot 206 2.0 HDi, 1. maj. r. v. 2001, 2x airbag, rádio, posil. říz., děl. zad. sed., el. zrcátka, el. okna, centrál. Cena: 174 900 Kč.

DIGI KLIMA DIESEL

Volkswagen Passat 2.0TDi 103kW, 1. maj., r. v. 2005, ESP, ABS, rádio, posil. říz., el. výbava, tempomat, centrál, CD, 10x airbag. Cena: 589 000 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

KLIMA DIESEL

Peugeot 406 1.9 TD, r. v. 1997, senzor stěračů, rádio, posil. říz., centrál, imob., el. okna, dělená zadní sedadla. Cena: 139 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

DIESEL

Peugeot 406 Combi 1.9 TD, r. v. 1997, airbag, rádio, posil. říz., centrál, senzor stěračů, mlhovsky. Cena: 129 000 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Renault Scénic 1.6e, r. v. 1997, airbag, ABS, posil. říz., zadní stěrač, imob., el. okna, dělená zadní sedadla, centrál. Cena: 119 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Škoda Fabia Combi 1.4MPI, CZ, 1. maj, servis, r. v. 2002, airbag, rádio, posil. říz., tažné, zámek řídicí páky, dělená zadní sedadla. Cena: 159 900 Kč.

DIGI KLIMA

Peugeot 206 CC2.0 16V, kůže, r. v. 2001, 4x airbag, ABS, rádio, el. okna a zrcátka, shrnovací střecha, centrál, CD a další. Cena: 284 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Škoda Felicia 1.3 LXi 50 kW, CZ, r. v. 1997, rádio, alarm, zámek řídicí páky, dělená zadní sedadla, zadní stěrač, mlhovsky. Cena: 78 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Škoda Felicia 1.6 GLX, 1. maj., servis, r. v. 1996, rádio, el. zrcátka, dělená zadní sedadla, centrál, airbag, ABS. Cena: 69 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Škoda Felicia 1.6 LX, r. v. 1997, rádio, posil. říz., tažné, 2x airbag, ABS, centrál, el. zrcátka, dělená zadní sedadla. Cena: 79 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

DIGI KLIMA

Peugeot 307 CC 2.0 16V Sport, r. v. 2004, 4x airbag, ESP, ASR, ABS, CD, posil. říz., tažné, zámek řídicí páky, shr. střecha, PC, el. výbava, senzory, centrál aj. Cena: 479 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Škoda Felicia 1.6 GLX 55 kW, CZ, r. v. 1996, centrál, tažné, ostříkovače světel, dělená zadní sedadla, mlhovsky. Cena: 39 000 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Volkswagen Polo 1.4, r. v. 1996, CD, rádio, centrál, el. okna, posil. říz., zadní stěrač. Cena: 79 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

DIESEL

Volkswagen Vento 1.9TD, CZ, r. v. 1994, rádio, centrál, posil. říz., tažné, dělená zadní sedadla. Cena: 59 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

VW Transporter 2.5 TDi, CZ, servis, 1. maj., r. v. 2003, rádio, posil. říz., zámek řad. páky, dělená zadní sedadla. Cena: 349 900 Kč bez DPH.

NOVÁ
NABÍDKA

**NAVIGACE AUTOMAT
DIGI KLIMA DIESEL 4x4**

Hyundai Terracan 2.9CRDi, r. v. 2004, 2x airbag, ABS, kůže, imob., posil. říz., multif. volant, indik. park., el. výbava, tempomat, centrál. Cena: 639 000 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

DIGI KLIMA DIESEL

Seat Toledo 1.9TDi 81kW, CZ, r. v. 2001, 2x airbag, ABS, rádio, tažné, posil. říz., PC, el. zrc., el. okna, centrál. Cena: 199 900 Kč.

NOVÁ
NABÍDKA

Navic satelitní navigace do auta
GE Money Auto

Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

- Výkup za hotové - peníze ihned - „na ruku“
- Nejvýhodnější splátkový prodej - od 0% akontace, stačí OP + ŘP, bez ručitele a na počkání
- Zpětný leasing - dáme vám peníze a vaše auto vám zůstane
- Specializace na splátkový prodej

Nejlevnější povinné ručení!

1850 – 2000 ccm od 3.590 Kč
2000 – 2500 ccm od 3.880 Kč
od 2500 ccm od 5.800 Kč

Motorčky na splátky

